ROMÂNIA
Newsweek®
19-25.04.2019

RĂTĂCIȚI ÎN EPOCA DE AUR

„ERA MAI BINE PE VREMEA LUI CEAUȘESCU"
Sloganul nostalgicilor comunismului eludează realitatea de dinainte de '89

Anul 2 ■ Numărul 50 ■ Preț: 11,90 Lei
19050

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

MATINALUL #1 DIN ROMÂNIA

KISS FM

RĂZI CU RUSU ȘI ANDREI

LUNI-VINERI • 06:00-10:00

Newsweek ROMÂNIA

19-25.04.2019 _ ANUL 2 _ NR.50

SUMAR

Periscop

06 **Campanie**
Cele mai tari minciuni ale PSD

Opinii

10 CĂTĂLIN PRISACARIU
Ce facem după Dragnea
MIRCEA MARIAN
Dragnea e sluga multinaționalelor care ne otrăvesc
11 CRISTIAN PREDA
Brexit

Dosar

12 Rătăciți în Epoca de aur
14 De ce mai tânjesc românii după comunism
18 Comunismul, în România: o închisoare de 23 de milioane de oameni
20 **Vladimir Tismăneanu:** „Regândind Raportul Final, în aprilie 2019"
21 Condamnarea comunismului. O filă de istorie pătată de Vadim
22 Mitul „binelui" din comunism: cum erau acoperiți securiștii criminali
24 Portret de comunist
26 **Radu Paraschivescu**
Nostalgia
Ioana Nicolaie
Cine v-a șters memoria?
27 **Radu Vancu**
Regretând comunismul, regretăm o iluzie a liniștii
Ioan Stanomir
Buldozerul și progresul
28 **Daniela Rațiu**
Era mai bine pe vremea lui Ceaușescu?
Alexandru Călinescu
Cerșetorii regimului comunist
29 **Cristian Preda**
Amintiri din epoca de plumb
Melania Cincea
Mizerabila anormalitate, percepută drept normalitate

Periscop

30 **Cursa pentru Bruxelles**
Vulnerabilități și avantaje în competiția pentru europarlamentare
34 Lista exoticilor la europarlamentare

Internațional

38 **Joc geopolitic**
Ceva e putred în Danemarca!
Rusia a aflat pe pielea ei
42 **Mapamond**
După Isis

Magazin

52 Baschet la Steaua și rugby la Dinamo
56 **„ARTfel"**
Istorie vie la Muzeul Național
58 **Super Rally 2019**
Boxul urban cu cai putere atinge un nou nivel

Calendar

62 „Jos cu Iliescu! FSN=PCR"

» P.42

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Răzvan Chiruță

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ștefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duță
Senior editor _ Petre Bădică
Senior editor _ Ramona Ursu
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Răzvan Scăețeanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Reporter _ Adelina Sahlean
Contributori _ Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Cristian Preda, Iulian Fota

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

TRADUCERE

Monica Ady

GRAFICĂ

Cătălin Zaharia

FOTO

NQUAM shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81
0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

WORLD PRESS FOTO

Fotografia anului 2018

Instantaneul semnat de John Moore de la Getty Images a fost desemnat „Fotografia anului 2018" de către juriul prestigioaselor premii „World Press Photo". Au concurat 78.800 de imagini, trimise de 4.370 de fotografi din întreaga lume. Moore a realizat fotografia în iunie 2018 și le surprinde pe Sandra Sanchez și pe fiica sa, Yanela, în momentul în care sunt reținute de polițiști, după ce au traversat ilegal frontiera dintre Statele Unite și Mexic.

JOHN MOORE/ GETTY IMAGES

PARIS, FRANȚA

Macron și May, operă de artă

O pariziancă trece nepăsătoare pe lângă o operă de artă stradală ce-i reprezintă pe președintele francez, Emmanuel Macron, și premierul britanic, Theresa May, în 10 aprilie. Lucrarea aparține artistului cunoscut sub numele „Combo" și a fost descoperită la o zi după ce Macron și May au discutat despre Brexit, la Palatul Elysee.

CHESNOT/GETTY IMAGES

LONDRA, ANGLIA

Assange, arestat!

Fondatorul Wikileaks, Julian Assange, le face jurnaliștilor semnul „OK" din mașina poliției britanice, la sosirea la Curtea de Justiție din Westminster, în 11 aprilie. Assange a fost arestat de Scotland Yard în incinta Ambasadei Ecuadorului din Londra, după ce președintele ecuadorian Lenin Moreno i-a retras, după șapte ani, dreptul de azil.

JACK TAYLOR/GETTY IMAGES

HAMBURG, GERMANIA

Întoarcerea lebedelor

Lebedele au revenit pe Lacul Alster, semn al sosirii primăverii în orașul german Hamburg. Păsările sunt un simbol al acestui oraș încă din secolul al XI-lea. Este vorba de 120 de lebede care s-au întors la finalul celor patru luni de iernat. Ornitologii au ajutat grațioasele înaripate, iar, de pe mal, zeci de curioși au urmărit operațiunea.

CHRISTIAN CHARISIUS/DPA/GETTY IMAGES

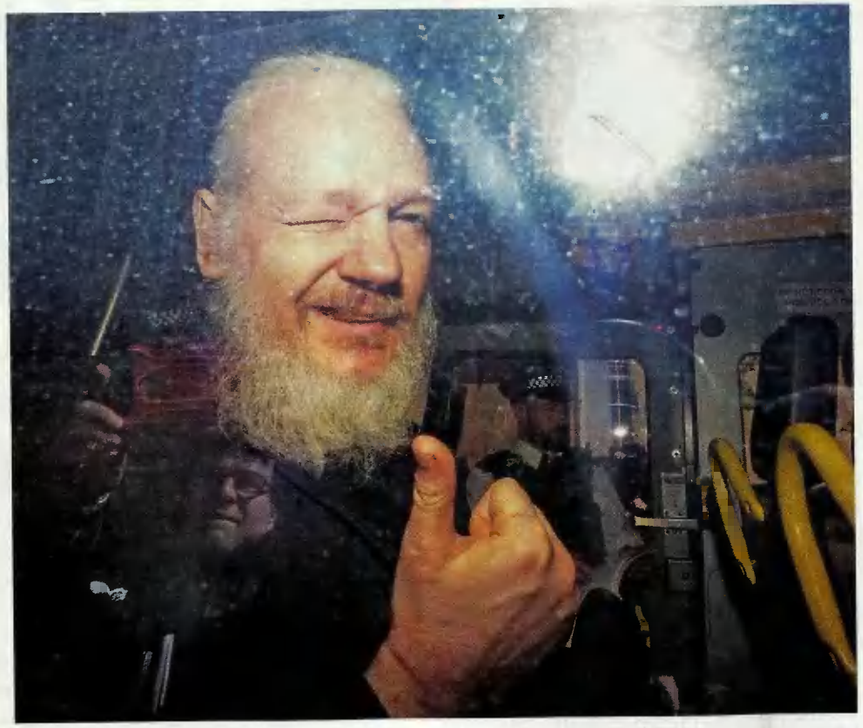

CAMPANIE

Cele mai tari minciuni ale PSD

O uriașă intoxicare, plătită de social democrați, circulă pe diverse siteuri. Un banner sponsorizat susține că partidul și-a îndeplinit 73% din promisiunile făcute în „Programul de Guvernare" elaborat la finalul anului 2016.

ÎN REALITATE, PSD NU A DEMARAT NICIUNUL DIN MARILE proiecte de infrastructură, educație și sănătate, nici pe cele de politică externă sau pentru Diaspora. Creșterile salariale din sectorul bugetar și pensiile au fost „înghițite" de inflație și scumpirea vieții.

PSD își explică realizările, împărțite pe capitole, pe siteul pregătit pentru campania electorală pentru alegerile europarlamentare: www.guvernarepsd.ro.

EDUCAȚIE. 2% realizări, restul promisiuni

„Pachetul social pentru educație" este atât de eficient încât peste jumătate de million de copii nu beneficiază de „Programul masa caldă", la mai multe luni de la începerea anului școlar. „Reînființarea școlilor de meserii" a fost lăsată în seama celei care le-a închis în anul 2009 – ministrul Ecaterina Andronescu. PSD se laudă că a modernizat 115 de școli, deși în „Programul de guvernare" și-a luat angajamentul că va face acest lucru în cazul a 4.000 de astfel de unități.

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

În „Programul de Guvernare" se promite: „Extinderea educației antreprenoriale de la școlile vocaționale și tehnologice la toate școlile din România". După trei ani, PSD se laudă că „peste 80.000 de elevi din școlile profesionale vor primi (fără să știm când – n.r.) burse din bani europeni". PSD recunoaște: „am construit 95 de grădinițe", deși a promis „construcția a 2.500 de creșe, grădinițe și unități after-school".

PSD ar fi elaborat un „Program - Profesori bine motivați" și „Program privind prevenirea violenței în școli", deși nemulțumirile și bătăile din instituțiile de învățământ sunt mereu în atenția publicului.

SĂNĂTATE. Și-au „înghițit" spitalele regionale

În prezentarea realizărilor, PSD nu suflă niciun cuvânt despre cea mai importantă promisiune în acest domeniu: construirea a 8 spitale regionale și a unui spital republican în Capitală.

„Desemnarea locațiilor și contractarea studiilor de prefezabilitate pentru toate cele 9 spitale se vor face până la 31 decembrie 2017", scrie în „Programul de Guvernare". Până acum, spitalele nu există nici măcar pe hârtie. Dragnea a promis „modernizarea ambulatoriilor de specialitate, a unităților de primiri urgențe", dar la realizări e trecută reabilitarea a numai patru spitale: Hunedoara, Roșiori, Brașov și Moroieni. „Dotarea localităților cu ambulanțe", „modernizarea a 15 spitale regionale", „o ambulanță pentru fiecare comună", nu se regăsesc printre realizările partidului, deși au fost promise în „Programul de Guvernare".

AMNEZIE
Liviu Dragnea a uitat aproape complet promisiunile făcute în campania electorală. PSD se laudă că a îndeplinit 73% din „Programul de guvernare". O statistică nesusținută de realitate (dreapta)

JOC GEOPOLITIC
Ceva e putred în Danemarca! Rusia a aflat pe pielea ei » P.38

INFRASTRUCTURĂ.
2% dintre drumuri reabilitate

Pentru PSD o mare realizare este că, după 30 de luni de guvernare, s-a semnat contractul pentru lotul doi din Centura București. Altă reușită este „Autostrada Comarnic - Brașov", despre care știm doar că va fi construită în Parteneriat Public Privat (la a patra încercare). PSD se laudă cu deschiderea unor cioturi de autostradă începute înainte de 2012, an la care ei au venit la guvernare. „Terminalul multimodal de la Străulești" este un real eșec, parcarea fiind, mereu, aproape goală.

Deschiderea a șapte kilometri de pe Centura București trebuie completată cu faptul că podul nu a fost reabilitat.

PSD se laudă că a modernizat 1.191 drumuri județene și comunale prin Programul Național de Dezvoltare Regională. Documentele arată că au fost reabilitate 47 de drumuri din 2.100 (grad de realizare 2%). PSD a inaugurat Șoseaua de Centură Brașov cu o întârziere de mai mulți ani.

PSD trece sub tăcere promisiunile neonorate din „Programul de Guvernare": finalizarea Autostrăzii Transilvania, Sibiu – Brașov (promisă pentru 2020, dar inexistentă), finalizarea autostrăzii Sebeș – Turda (asumată pentru 2017, deschisă doar pe jumătate), Autostrada Moldova (o minciună, pentru care s-a ieșit în stradă), autostrada Craiova – Pitești (abia s-a găsit constructor). Modernizarea Transfăgărășan și Transalpina au fost, de asemenea, ignorate de PSD atunci când și-a numărat realizările.

JUSTIȚIE. Patru reușite în 30 de luni

Doar patru realizări are PSD în domeniul pentru care s-a spetit cel mai mult. Acestea sunt: implementarea directivelor europene și a deciziilor Curții Constituționale, operaționalizarea Institutului de Criminologie, modificările legilor Justiției. Ultima realizare nu se află printre promisiunile din „Programul de Guvernare". În schimb, Liviu Dragnea a promis, în decembrie 2016: „continuarea Programului național de investiții în infrastructura instanțelor din capitalele de județ, suplimentarea personalului din cadrul instanțelor, alocarea de fonduri europene pentru finanțarea infrastructurii de penitenciare, reducere a recidivei de la 40% la 30% și diminuarea astfel a costurilor cu anchetarea, judecarea, condamnarea și executarea pedepselor". PSD și-a propus să aplice 30 de măsuri în domeniul Justiției și a realizat de zece ori mai puțin.

Realizările mincinoase ale PSD sunt promovate pe bani pe diverse site-uri

DIASPORA. Dragnea alungă 6 români în fiecare oră

Peste 4 milioane de români trăiesc în afara granițelor. În 30 de luni, PSD a implementat 9 măsuri, unele fără acoperire în realitate. PSD bifează un „Program de repatriere", deși nouă români pleacă din țară în fiecare oră. De asemenea, este bifat Programul „Educația pentru Dispora". *Newsweek România* a scris că sub 1% dintre copiii români din străinătate învață limba și

istoria națională într-un cadru organizat. Realizările „Cercetători de vârf", „Cultură pentru Diaspora" și „Societatea civilă pentru Diaspora" sunt cuvinte goale. În schimb, Dragnea a promis în 2016: „Organizarea de cursuri de limbă, cultură și civilizație română în centre universitare și școli din țări cu comunități românești", „Sprijinirea înființării de clase cu predare în limba română", „Dezvoltarea și modernizarea rețelei de școli, grădinițe, biblioteci și centre culturale în țările cu comunități românești". Nu s-a întâmplat nimic.

PENSII. „Au uitat" indexările de la început de an

Zece măsuri a bifat PSD pentru pensionari: „pensia minimă a ajuns la 640 de lei", „creșterea punctului de pensie la 1.100 lei". Ei bine, creșterea pensiei a fost anulată de faptul că nu a fost indexată la 1 ianuarie, așa cum prevede legea. Așadar, pensiile trebuiau indexate la 1 ianuarie a fiecărui an, după cum urmează: la 01.01.2017 cu 5,5%, la 01.01.2018 cu 7%, iar la 01.01.2019 cu 9%. „Indexările au fost suspendate", a scris fostul președinte Traian Băsescu, adăugând că suma totală cu care pensionarii au fost păcăliți depășește 3,8 miliarde de lei.

SALARIAȚI. Creșteri anulate de inflație

„Dacă scădem efectele negative ale inflației, salariul real mediu net (puterea de cumpărarea a românilor) este mai mare cu 26% față de momentul venirii PSD la guvernare. Asta înseamnă creștere economică reală, transferată în buzunarele oamenilor", este principala realizare a PSD.

Claudiu Năsui, senator USR, demolează această realizare: „Partidul Social Democrat ne dă cu o mână ca să aibă de unde să ia cu două, așa arată falsa prosperitate. Ultima statistică INS arată că deși veniturile medii ale românilor au crescut în ultimul trimestru al lui 2018 cu 29%, creșterea cheltuielilor a fost și mai mare, ajungând la 30%. În medie, românii cheltuie mai mult de 93% din venituri pe cheltuielile de consum și taxe".

PRAF ÎN OCHI
O parte din guvernul care a păcălit România

EXTERNE. Ne-am pus Europa în cap

Promisiunile PSD în domeniul relațiilor internaționale ale României se întind pe 15 pagini. Realizările, după doi ani și jumătate de guvernare, sunt fix patru. Una se datorează faptului că... ne-a venit rândul la președinția Consiliului Uniunii Europene.

O altă realizare o reprezintă „Cvadrilaterala România – Bulgaria – Serbia - Grecia", prilej pentru Viorica Dăncilă să uite numele premierului Boiko Borisov, căruia i-a spus Boris Boriso. O altă realizare este susținerea cooperării dintre China și România. Investitorii asiatici se lasă așteptați în domeniul infrastructurii sau al energiei. La promisiuni făcute în „Programul de Guvernare", dar nerealizate, PSD stă mult mai bine. Și-a propus „Sporirea rolului României, ca stat membru, în cadrul UE, respectiv a calității contribuției țării noastre la consolidarea Uniunii". După modificările legilor Justiției, Europa acuză PSD că vrea să distrugă statul de drept. „Participarea activă la dezbaterea privind viitorul proiectului european" a fost interpretată astfel de Viorica Dăncilă în fața Parlamentului European: „nu sunt aici să vă dau socoteală".

„Implicarea activă în negocierile Brexit" a fost zero. „Dezvoltarea parteneriatului Strategic cu SUA" a fost evaluat astfel de Dragnea: „relația cu SUA este bunicică. Avantajele pentru România nu sunt foarte mari".

Newsweek ROMÂNIA
#2019 IT&C Summit
Securitate cibernetică
Infrastructuri critice
Noi tehnologii în afaceri
#2019 IT&C Summit, organizat de *Newsweek România*, aduce la aceeaşi masă de dezbateri pe toţi actorii implicaţi în siguranţa cibernetică din ţara noastră: Ministerul Comunicaţiilor şi Societăţii Informaţionale, CERT-RO, companii care oferă servicii de securitate cibernetică şi companii care folosesc astfel de servicii şi pentru care protejarea în mediul online are importanţă strategică.
Se va discuta despre strategia digitală europeană post 2020, dar şi despre inteligenţa artificială ca potenţial pentru dezvoltarea afacerilor, comunităţilor şi pentru îmbunătăţirea calităţii vietii.
Vor fi prezentate direcţii strategice propuse de cele mai importante companii din domeniu şi noi trenduri în serviciile de IT&C pentru business.
8 mai 2019, Hotel Pullman, Sala New York
Bilete: evenimente.newsweek.ro / events.newsweek.ro

CĂTĂLIN PRISACARIU

Ce facem după Dragnea

Oricât am mai avea de așteptat, Dragnea va dispărea din peisajul politic. Asta în sine e o veste bună. Mai sunt și altele. Una din acestea este că nimeni din PSD nu pare capabil să își asume rolul de lider de partid. Teleormăneanul este, după toate indiciile, ultimul baron autentic care să poată controla un partid nereformat, needucat, bazat exclusiv pe o piramidă a furtului, grobian, cu reflexe naționaliste, rudimentar. Imediat ce actualul șef social-democrat își va pierde funcția politică, partidul va resimți șocul. Un efect de domino va duce la împărțirea PSD în tabere greu de pus la aceeași masă, va rezulta un corp politic incoerent și confuz. Cel mai probabil, odată cu intrarea în opoziție, partidul înființat de Ion Iliescu va trece prin convulsii nemaiîntâlnite care l-ar putea chiar transforma într-o grupare de stânga cu valori europene (după niște ani de binemeritat haos). Până să ajungem acolo, însă, Dragnea și loialii lui – de la docila, dar țâfnoasa, mai recent, Dăncilă, până la dezaxați precum Rădulescu „Mitralieră" - vor continua să distrugă structura de rezistență a statului.

La un moment, dat, însă, aceasta va trebui reconstruită, ranforsată și protejată de orice posibile atacuri ulterioare. Iar pentru ca toate astea să se întâmple, va fi nevoie de o guvernare puternică, adică susținută de o majoritate solidă. Evident, actorii politici principali care să se ocupe de reconstrucție pot fi cei trei jucători care acum susțin că PSD trebuie să piardă puterea: PNL, USR, PLUS. În afară de USR, mulți oameni din PNL, dar și vreo câțiva din PLUS, au avut relații mai mult sau mai puțin principiale cu PSD. Toți aceștia va trebui să se convingă mai întâi pe ei, și apoi pe noi, că au separat apele, că au înțeles că orice colaborare cu social-democrații trebuie exclusă pentru mulți ani de acum înainte.

În al doilea rând, cele trei partide este necesar să priceapă că doar împreună pot crea și susține majoritatea executivă sprijinită parlamentar care să înlăture molozul lăsat de demolatorii pesediști.

Trei: esențiala unitate a unui bloc PNL – USR – PLUS nu valorează nimic fără programe clare, puse la punct de profesioniști, pe domenii. Când vor ajunge la guvernare, acești politicieni nu vor avea timp să se scarpine în cap, să caute aparatul de cafea și scrumierele, să organizeze concursuri pentru secretare și să caute niște locuri călduțe la stat pentru oamenii din partide și abia apoi să se gândească ce au de făcut. Nu, de cum vor intra în ministere, oamenii acestei noi guvernări sunt obligați să se apuce de muncă. Dar nu cu hărnicia prostului, ci cu eficiența calificatului. Altfel, ne întoarcem la cuci, leși și toată gașca.

CĂTĂLIN PRISACARIU
este redactor-șef adjunct al *Newsweek România*

MIRCEA MARIAN

Dragnea e sluga multinaționalelor care ne otrăvesc

1. Președintele PSD, Liviu Dragnea, nu poate prezenta nici un fel de probe care să-i susțină afirmația potrivit căreia „în România vin roșiile proaste și nesănătoase". Minte.

2. În schimb, datele statistice arată că România este pe locul cinci în UE în ceea ce privește utilizarea pesticidelor. Ultimele informații oferite de Eurostat sunt din 2016: mai multe pesticide ca România folosesc doar Spania, Franța, Italia și Germania, dar și suprafața agricolă a acestor state este mult mai mare.

3. România refuză să se alăture celorlalte state din UE și să interzică folosirea neonicotinoidelor, un insecticid extrem de toxic care ucide albinele: le afectează creierul și acestea nu mai pot să se întoarcă la stup. Ministrul Agriculturii, Petre Daea, spune că, fără neonicotinoide, vor fi afectate culturile de porumb. Minte prin omisiune: există alte soluții, mai puțin agresive, dar care ar costa mai mult. Marii lobbiști ai neonicotinoidelor sunt niște companii chimice gigantice, multinaționale, care produc aceste substanțe. Pentru ele se bat Petre Daea și șeful său, Liviu Dragnea.

4. Cel mai mare adversar al vânzării produselor locale direct de către producători este mafia piețelor. Producătorii locali pur și simplu nu sunt lăsați să intre în piețele din marile

orașe. În București, dar probabil că și în alte localități, această mafie este direct legată de primarii PSD. În afară de vorbe goale, nimic, absolut nimic, nu arată vreun interes al PSD pentru a oferi românilor alimente sănătoase și de a încuraja vânzarea producției autohtone pe piețele din țară.

Însă marea problemă este de fapt preluarea, de către PSD, a unui discurs mai xenofob și mai antieuropean decât cel al PRM. Formațiunea lui Vadim Tudor avea un public relativ restrâns și, până la urmă, a dispărut. PSD este un partid uriaș, cu un nucleu electoral de circa 25%. Bineînțeles că, acum, când patru milioane de cetățeni români lucrează în afara țării, oamenii lui Dragnea nu riscă să discute despre ieșirea din UE. Dar consecințele acestei campanii otrăvite, otrăvite minciunile anti-europene ale liderului PSD, sunt greu de estimat pe termen lung. Oricum, acest regim a abandonat orice obiectiv european: nu e în stare să ridice barierele pentru intrarea în spațiul Schengen și nu este capabil să folosească banii europeni puși la dispoziție pentru spitale moderne și autostrăzi.

Din păcate, opoziția lasă netaxate toate minciunile lui Dragnea, mai ales cele despre „alimentele otrăvite" aduse în România. Sunt oameni în opoziție care înțeleg infinit mai bine decât mine agricultura românească și europeană, precum și comerțul cu produse alimentare, și care sunt convins că ar avea argumente solide să-l combată pe liderul PSD. Nu înțeleg dacă tac din indolență sau din alte motive.

MIRCEA MARIAN
este senior editor al *Newsweek România*

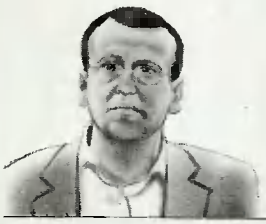

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

CRISTIAN PREDA

Brexit

Născut din „British" și „exit", termenul a intrat în toate limbile pământului. E și în DEX.

Să amintim că el a fost folosit mai întâi în campania din primăvara 2016, pentru a descrie ieșirea Regatului Unit din UE. Puțini credeau că se va întâmpla așa ceva. Cu doi-trei ani înainte se vorbise despre Grexit, dar, deși criza datoriei grecești a fost serioasă, Atena a rămas în Uniune. Mai toată lumea părea să zică „trece și criza asta", mai cu seamă că UK scăpase în 2014 de o altă consultare stranie, cea care privea secesiunea Scoției.

Acum trei ani, în seara de 23 iunie, primele rezultate anunțau victoria taberei care voia rămânerea în UE. După câteva ore, întreaga lume a paralizat, aflând că 51.9% dintre votanții ajunși la urne susținuseră totuși divorțul. Din acea clipă, Brexit a ajuns să însemne nu „ieșire", ci „derută". Și pentru britanici, dar și pentru ceilalți europeni.

Într-adevăr, viața politică de la Londra a intrat în criză. Adevărul e că nici măcar Nigel Farage, cel care a vorbit primul despre separare, nu se aștepta ca rezultatul să-i fie favorabil și, în consecință, nu avea în minte cum va avea loc ieșirea. Tabăra conservatoare a fost atât de șocată încât a decis să-l schimbe pe David Cameron cu Theresa May, deși aceasta votase împotriva Brexit. Laburiștii, în trecut mai degrabă pro-europeni, au intrat și ei în impas, ezitând între reveria unui nou referendum și gestionarea – din opoziție – a unei ieșiri inevitabile.

Așa se face că în ziua fixată pentru ieșirea din UE – 29 martie – n-a existat majoritate pentru vreo soluție: deputații au refuzat și divorțul fără acord, și acordul negociat de Theresa May cu ceilalți 27, și uniunea vamală, și organizarea unei noi consultări populare etc..

Dar Brexit a sădit deruta și-n restul UE. Singurul lucru în privința căruia europenii au căzut de acord a fost ca UK să plece în mod ordonat. Ușor s-o spui, mai greu s-o faci. Mai ales dacă descoperi că principala problemă de rezolvat privește un stat-membru, și anume Irlanda. Rămâne un mister cum anume se face că nimeni n-a vorbit, înainte de referendumul din iunie 2016, despre criza pe care ar provoca-o reinventarea unei frontiere între Irlanda și Irlanda de Nord. Problemă încă nerezolvată...

Scriu aceste rânduri la câteva ore după ce Consiliul European a decis o prelungire cu șase luni a datei-limită pentru divorț. Parlamentul este pus din nou să voteze un acord refuzat deja de patru ori, în caz contrar britanicii fiind obligați să organizeze alegeri pentru PE. Asta ar pune capac la toate: poporul ar urma să aleagă deputați europeni la trei ani după ce tot el a votat ieșirea țării din UE.

Ar însemna asta imposibilitatea Brexit? Sau ar fi o nouă dovadă de derută?

CRISTIAN PREDA
este europarlamentar și profesor de științe politice la Universitatea București

RĂTĂCIȚI ÎN EPOCA DE AUR

„Era mai bine pe vremea lui Ceaușescu“. „Aveam un loc de muncă“. „Legile erau la fel pentru toți“. Sunt câteva dintre afirmațiile pe care le auzi, astăzi, din gura nostalgicilor comunismului. Sunt afirmații care n-au nicio legătură cu realitatea. Pentru că ele eludează celelalte aspecte ale regimului de dinainte de '89: penuria, interdicțiile, cenzura, propaganda, represiunea, cultul personalității, limba de lemn, întunericul, foamea, frica și frigul.

De RAMONA URSU ramona.ursu@newsweek.ro | FLAVIA DRĂGAN flavia.dragan@newsweek.ro

FOTO: GETTY IMAGES

De ce mai tânjesc românii după comunism

ÎN ÎNCERCAREA LOR DE A SCĂPA de un prezent apăsător, în care trăiesc greu, sunt români care falsifică trecutul de dinainte de 1989, proiectându-și în minte o adevărată „Epocă de Aur", uitând de lipsa libertății, teroarea traiului zilnic, cozile imense la mâncarea raționalizată și adesea inexistentă, frigul din case, paradele obligatorii și locurile de muncă unde important era doar să pontezi. Nostalgiile comuniste pot fi periculoase, pentru că întreține relativizarea istoriei și un discurs propagandistic, care alimentează fricile întreținute de politicienii naționaliști și în prezent.

Antropologul Vintilă Mihăilescu, psihologul Daniel David și istoricul Mădălin Hodor au analizat, pentru *Newsweek România,* fenomenul românilor nostalgici și motivele care îi fac să regrete dictatura comunistă.

Portretul celor care suspină după „Epoca de Aur"

Românii care cred că „era mai bine înainte", până în cel mult 40 la sută, sunt cei care fie au trăit bine în comunism și acum se descurcă greu, fie au rămas în sărăcia de dinainte de 1989, dar atunci era mai ușor de suportat, pentru că și cei din jurul lor erau la fel de săraci, a explicat profesorul Daniel David, de la Universitatea Babeș Bolyai, din Cluj.

Astfel, generațiile care au fost cel mai mult influențate de valorile comuniste sunt „baby boomers", românii născuți în perioada 1946-1964, și „generația X", cei născuți între 1965 și 1980 - dar doar aceia care și-au finalizat studiile și au intrat în câmpul muncii în perioada comunistă. Generațiile cel mai puțin influențate de comunism sunt milenialii (născuți între 1981 și 1996) și generația Z (persoanele născute după 1997). Cu toate acestea, milenialii care au o părere bună despre comunism sunt cei dezamăgiți de contextul economic prezent, defavorabil emancipării, și care sunt sub influența valorilor transmise în familie de către „baby boomers", părinți sau bunici.

Profesorul David a mai explicat că, deși o parte dintre românii marcați de valorile comuniste au reușit să se adapteze la democrație, și-au asumat „valori modeme mai congruente cu comunismul și anume: (1) colectivismul individului, nu autonomia individului (ex. individul servește grupului, nu invers; diferențierea nu este încurajată, fără acordul grupului sau a șefului acestuia); (2) concentrarea, nu distribuirea puterii sociale; (3) controlul comportamentului social mai mult prin pedepse decât prin recompense, (4) frica de schimbare, nu perceperea schimbării sau a viitorului ca oportunitate și (5) neîncrederea în celălalt (mai ales în străin)".

Acest lucru duce, încă, la o ciocnire cu Occidentul, care este „construit pe ideea de individ autonom și descentralizarea puterii, astfel că asumarea acestor valori ne blochează de la o integrare eficientă în acest spațiu vestic. Și, din păcate, pârghiile de putere socială în România sunt încă ocupate de reprezentanții acestor generații", a arătat Daniel David, autor al lucrării „Psihologia poporului român".

„Într-un prezent dificil, care determină inegalități sau polarizări sociale, vechii comuniști, utecișți, pionieri, poate și unii șoimi ai patriei, ajutați în memorie de ceilalți, afectați mai puternic de prezent, își reconstruiesc trecutul la modul pozitiv – maximizând pozitivul și minimizând negativul -, pentru a scăpa (măcar) psihologic de prezent. În plus, contextul socio-politic conflictual din prezent amorsează și în oameni polarizări psihologice, eliminând nuanțele și ducând la asumarea unor modele accentuate, la rândul lor. În fine, într-un prezent slab și incert, cei cu valori încă comuniste sau comunistoide, care au stat „ascunși" după Revoluția din 1989, prind curaj

COMUNISMUL ÎN SONDAJE

2010 **61%** dintre români consideră comunismul „o idee bună" *(sondaj CSOP-IICCMER);*

2013 **44,4%** dintre români consideră că înainte de 1989 se trăia mai bine, iar **44,7%** dintre români – comunismul a fost un lucru bun pentru România *(sondaj INSCOP);*

2015 **60%** dintre români consideră că oamenii erau mai patrioți pe vremea comunismului, respondenți de peste 45 de ani *(sondaj CSCI);*

2018 **37%** dintre români consideră că Nicolae Ceaușescu a fost dat jos de „agenți străini", **4%** îl consideră o valoare națională, iar **2%** ar vrea să semene cu el *(sondaj IRES);*

2019 **64,3%** dintre români au o părere bună despre Nicolae Ceaușescu (într-un sondaj privind părerea românilor despre președinți). unul din cinci români are o părere excelentă despre Ceaușescu; **45%** dintre respondenți au sub 49 de ani *(sondaj Institutul de Studii Sociale);*

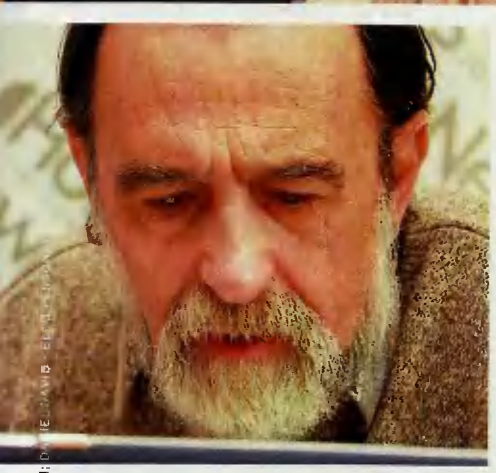

CULTUL PERSONALITĂȚII Nicolae și Elena Ceaușescu, pictați de Cornelia Ionescu Drăgușin, în 1980 (sus). Antropologul Vintilă Mihăilescu spune că unii oameni sunt nostalgici pentru că, în prezent, nu mai au stabilitatea pe care le-o dădea chiar comunismul (mijloc). Profesorul David atrage atenția că tinerii descurajați de prezent încep să fie nostalgici după comunism, dacă în familie au crescut cu astfel de valori (dreapta).

FOTO: FACEBOOK; COMUNISMINROMANIA.RO/MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE A ROMÂNIEI; DANIEL DAVID - EL...

și vin cu tupeu și pretenții în arena socială, modificând trecutul pentru a-și justifica prezentul; așa aflăm că Ceaușescu a fost, de fapt, un mare patriot, iar comunismul, un mare bine, poate nu întotdeauna implementat corect și atacat de imperialiști, de aceea mai merită încercat ", a conchis profesorul Daniel David.

Propaganda naționalistă din prezent îl pune pe Ceaușescu într-o postură favorabilă

Antropologul Vintilă Mihăilescu, profesor la SNSPA, a atras atenția că, în lipsa unor cercetări serioase, este „dificil să catalogăm oamenii drept «nostalgici ai comunismului», însă putem vorbi despre o multitudine de nostalgii: mai corect, ar exista o multitudine de nostalgii și deci, o diversitate de nostalgici. Nostalgii după ce? După ceva ce ai avut atunci și ți-a plăcut, iar acum nu mai ai; sau după ceva care îți lipsește acum și îți dai seama ce bine era pe vremuri când aveai acel ceva". Totuși, a mai precizat antropologul, trebuie să reținem că nostalgiile nu înseamnă automat că oamenii și-ar dori neapărat să trăiască din nou în comunism.

Antropologul a alcătuit și o listă „improvizată și incompletă" a ceea ce ar putea regreta oamenii „de acum" referitor la perioada comunistă „de atunci":

- „În primul rând și cel mai important, siguranța zilei de mâine: la nivelul de bază, atunci cei mai mulți nu trebuiau să-și facă nicio grijă, acum sunt tot mai îngrijorați - îngrijorați în legătură cu locul de muncă, îngrijorați de posibilitatea de a-și cumpăra o casă, îngrijorați de plata întreținerii etc.;
- Previzibilitatea pe care ți-o dă tocmai lipsa de libertate;
- Mica putere a responsabililor de stradă, a șefilor de aprozar, a secretarilor de partid din mici întreprinderi, ba chiar a muncitorilor bine calificați, care atunci se simțeau «cineva», iar acum au ajuns niște «nimeni». Nu vorbesc deci despre reprezentanții adevăratei puteri comuniste, căci sunt aproape sigur că aceștia o duc bine și acum și nu au de ce să fie «nostalgici»;
- Punctual, vacanțele prin sindicat, care, pentru unii, au fost singura șansă de a-și face concediul în afara satului sau orășelului lor, șansă pe care nu o mai au în prezent;
- Și, nu în ultimul rând, nostalgia după tinerețea de atunci, când au putut face o groază de lucruri pe care acum nu le mai pot face, pentru că au devenit niște neputincioși. E firesc, dar, evident, nu are nicio legătură cu nostalgia comunismului".

Antropologul Vintilă Mihăilescu a mai observat și că, legat de interesul tot mai mare al tinerilor pentru comunism, nu este vorba neapărat despre o apreciere a dictaturii, ci aceștia sunt foarte nemulțumiți și frustrați de ceea ce le oferă prezentul: „O cercetare Kruk de acum câțiva ani, de pildă, înregistra (spre marea mea surprindere, recunosc), următoarele opinii: aproximativ jumătate dintre cei chestionați considerau că generația părinților lor a avut o situație financiară mai bună decât a lor și peste jumătate erau de părere că părinții lor își permiteau mai multe. Nu cred că este vorba despre o apreciere a comunismului, ci mai degrabă despre o dezapreciere frustrată a prezentului în care trăiește o parte a acestor tineri".

Cele mai recente cifre prezentate în sondajele de opinie privind aprecierea lui Ceaușescu în detrimentul celorlalți președinți ai României (64 la sută) sau cei patru la sută care îl consideră pe dictator o valoare națională, îl fac pe Vintilă Mihăilescu să aprecieze că este vorba mai degrabă de o nemulțumire a românilor privind prezentul: „Tot mai insistenta propagandă naționalist-populistă din zilele noastre (de la UE la corporații străine, toată lumea ne fură) s-ar putea să-l pună pe Ceaușescu într-o postură favorabilă: «Ceaușescu nu ar fi permis așa ceva, el era un patriot, nu ca ăștia de azi!»

Mult mai clar este un sondaj realizat de INSCOP în urmă cu câțiva ani, în care se întreba direct: «Dacă ar fi să realizați o evaluare generală, ați spune că, după 25 de ani de la căderea comunismului, viața în România este...»: mai rea, au răspuns atunci 40% dintre români (30% dintre cei mai tineri, 46% dintre cei mai în vârstă). Este un procent alarmant, desigur, dar aceiași români considerau, în proporție de 82%, și că România este în prezent o țară mai liberă, iar în privința altor aspecte esențiale ale vieții sociale, părerile erau foarte împărțite", a explicat Vintilă Mihăilescu.

În concluzie, există sau nu există «nostalgici ai comunismului» în România? „Evident că există, dar ei sunt de mai multe feluri și din mai multe motive. Ar fi bine, deci, dacă am dispune de niște cercetări temeinice pe această temă, pentru a putea răspunde la prima dumneavoastră întrebare despre «cine sunt cei care încă au nostalgia comunismului?». Și o precizare: aș fi prudent cu acest «încă», deoarece se pare că unii de-abia acum încep să devină «nostalgici» – căci, atenție: exacerbarea «nostalgiei» după trecut este totdeauna și o critică tot mai dură a prezentului! Or, într-o societate în care peste 80% dintre locuitori consideră că țara se îndreaptă într-o direcție greșită, este explicabil de ce tot mai mulți se proiectează în trecut. Nu este bine, este chiar periculos, dar este explicabil. Este însă la fel de periculos să ne jucăm cu aceste realități sociale, etichetate cu prea multă ușurință drept «neo-comunism» sau «nostalgie comunistă» în masă!", a conchis Vintilă Mihăilescu.

Lipsa memoriei cauzează nostalgii comuniste

Istoricul Mădălin Hodor identifică patru cauze mari care generează nostalgii privind dictatura comunistă.

Prima cauză a nostalgiei este lipsa memoriei, determinată absența unor discuții documentate în spațiul public despre comunism, lipsa unor cursuri obligatorii în școli și a unui muzeu al comunismului, neadoptarea legii lustrației, precum și de puținele condamnări ale unor torționari pentru crime contra umanității (până în prezent, au fost condamnați doar Ioan Ficior – fost comandant al Coloniei de muncă forțată de la Periprava și Alexandru Vișinescu – fost comandant al Penitenciarului Râmnicu Sărat). „La 30 de ani de la Revoluție, oamenii stau încă în ceață și incertitudine referitoare la istoria celor 50 de ani de comunism, iar istoria a fost relativizată", a atras atenția Hodor.

În al doilea rând, românii care și-au trăit tinerețea în perioada comunistă își amintesc, preferențial, anii '70, care au coincis cu o ușoară relaxare a regimului și creștere a nivelului de trai, datorate împrumuturilor externe contractate de Nicolae Ceaușescu, care s-a prezentat în fața Occidentului drept „un disident ideal în lagărul socialist". Aceștia uită anii '80, când s-a făcut decontul politicilor ceaușiste. Oamenii își amintesc despre „o tinerețe care nu era marcată de niște lipsuri acute, în care le era repartizată o casă, un loc de muncă și statul se îngrijea de toate aspectele vieții, lucru care pentru mulți a fost complet pulverizat după 1990. Acești oameni, care fuseseră crescuți cu concepția că totul este integrat, că statul are grijă de toate, ia toate deciziile - unde lucrezi, unde tră-

EVOLUȚIA PIB-ULUI ROMÂNIEI

1989	42 miliarde dolari *(sursa: Banca Mondială)*
2009	125 miliarde euro *(sursa: Eurostat)*
2018	202 miliarde euro *(sursa: Eurostat)*

Sursa: Sorin Cucerai

NOSTALGIE
În fiecare an, zeci de fani ai comunismului se adună la cimitirul Ghencea, sa-l plângă pe Ceaușescu, de ziua lui de naștere (26 ianuarie) și în 25 decembrie, când a fost executat (sus). La Scornicești, nepotul lui Ceaușescu a amenajat un muzeu închinat dictatorului (mijloc). Lipsa memoriei a permis relativizarea istoriei comunismului, explică istoricul Hodor (dreapta).

FOTO: MUGUR VĂRZARIU; NICOLAECEAUSESCU.WORDPRESS.COM

ești, unde îți faci vacanța și unde îți duci copiii la școală – au considerat foarte bună această lipsă de asumare a unor decizii. Și așa se explică degringolada de după anii '90, când această pătură foarte călduță a dispărut și au trebuit să se descurce într-o lume pentru care nu erau pregătiți, de unde și comparațiile: «aveam loc de muncă, totul s-a furat, păi n-am câștigat nimic în democrație, nu mai avem salarii, nu ne mai permitem lucruri»", a subliniat istoricul.

Mădălin Hodor a mai vorbit și despre faptul că oamenii învățaseră să se „descurce", făcând schimburi cu bunuri ale statului, ceea ce nu mai pot face în democrație. „Majoritatea populației trăia la același nivel al sărăciei, nomenclatura și cei din Securitate nu trăiau în același mediu. S-a creat sistemul de plată în natură, trocul, caracteristic societăților sărace. Acum, când există produse care pot fi achiziționate de peste tot, discuția nu mai este de unde îți iei o roată de cașcaval sau un salam de Sibiu, ci dacă ai bani să cumperi. Oamenii văd că ei nu-și permit, iar alții, da, au resentimente, se raportează la situația de dinainte de 1989 și spun: «în perioada aia, și eu îmi permiteam să-mi iau lucruri, nu ca acum»".

Mai este și nostalgia țesută în jurul lui Nicolae Ceaușescu, prin propaganda comunistă: „Ceaușescu a fost un erou care a încercat să dezvolte țara, să o aducă printre primele state din Europa. Dacă te uiți pe cifre, România nu era pe primul loc la nimic, produsele mergeau la export în țările subdezvoltate sau erau schimburi în regim de barter – dădeam camioane și primeam zahăr -, iar specialiștii noștri dezvoltau proiectele megalomanice ale lui Ceaușescu în Africa sau în America de Sud. Tot constructul acesta este un fals și îl eroizează pe Ceaușescu ca fiind promotor al unei Românii puternice, cu care se identifică. Am văzut reacții la oameni tineri – și din faptul că nu cunosc istorie deloc și au auzit poveștile din familie - își imaginează că așa stau lucrurile, îi scuză crimele, spun că Ceaușescu a fost marginalizat și omorât, după modelul marilor voievozi care au fost trădați, că puterile străine au fost invidioase pe puterea României, au vrut să fim o țară slabă și din acest motiv l-au ucis pe Ceaușescu".

Legat de acest mit al dictatorului, Mădălin Hodor a atras atenția că propaganda comunistă le-a indus românilor ideea că ei sunt excepționali și motivul pentru care nu sunt la același nivel cu europenii este că sunt „trădări și interese meschine", retorică reluată, în prezent, și de coaliția PSD-ALDE. N

PREȚURILE ÎN COMUNISM

Franzelă: 4 lei
Zahăr: 11 lei/kg
Ulei: 12 lei/litru
Carne porc: 33 lei/kg
Lapte: 4,5 lei/litru
Benzină: 9 lei/litru
Țigări: 3,25 lei/pachet Carpați
Mașină: 70.000 lei – Dacia
Salariu: 1.500-3.600 lei (mediu)

Sursa: Libertatea.ro

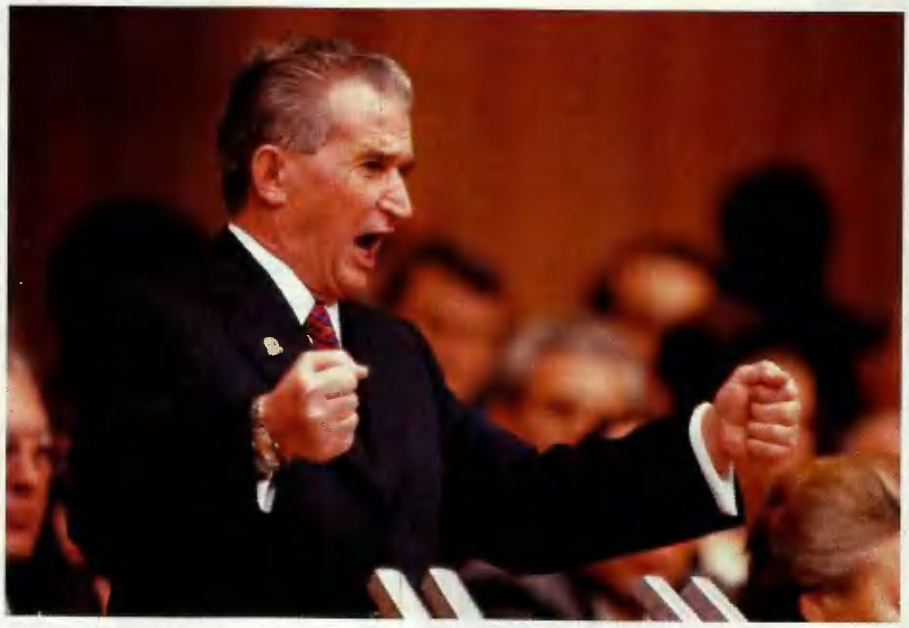

Comunismul, în România: o închisoare de 23 de milioane de oameni

Egalitate pentru toți. În numele acestei utopii, comunismul a distrus, decenii la rând, viețile a zeci de milioane de români. Un regim criminal, ale cărui capcane și orori au fost explicate, pentru *Newsweek România*, de istoricul Mădălin Hodor.

„ACTUALMENTE, SITUAȚIA ȚĂRILOR în curs de dezvoltare este deosebit de gravă. Mai mult de patru miliarde de oameni trăiesc în sărăcie și, în acest deceniu, situația lor a continuat să se înrăutățească, în timp ce țările bogate, și din acestea, desigur, un mic grup de bogați, au acumulat anual zeci și zeci de miliarde de dolari din țările în curs de dezvoltare. Este o situație care nu poate continua mai departe. Așa se prezintă lumea pe care unii domni ne îndeamnă să revenim, a inechității, a jafului, a asupririi. Am cunoscut-o sute de ani și o sută de ani sub capitalism, de aceea am declarat că, pentru noi, a apus întotdeauna o asemenea cale. Capitalismul, în România, a apus pentru totdeauna".

Au urmat aplauze și scandări pentru cel mai iubit fiu al poporului. Era 15 iulie 1989 și fostul dictator Nicolae Ceaușescu condamna, la scenă deschisă, capitalismul. Străinii erau cei care voiau să ne facă rău. Din cauza țărilor dezvoltate și a unui „mic grup de bogați", întreaga lume avea de suferit. Dar România era „protejată" de Nicolae Ceaușescu, care își asigura poporul că nu se va mai întoarce la noi capitalismul „nici când va face plopul mere și răchita micșunele".

Utopia egalitaristă

Și, totuși, foametea, granițele închise, frica de regim, teroarea sădită de Securitate, crimele sistemului, îngroparea valorilor, deformarea istoriei, a culturii? Toate astea au făcut din regimul comunist unul criminal, încă din fașă și până la apusul său, în decembrie 1989. Istoricul Mădălin Hodor demontează „utopia egalitaristă", care, aplicată în plan real, ducea doar la crimă și teroare: „Comunismul a încercat impunerea acestei utopii prin eliminarea fizică a unor categorii care erau calificate drept reacționare, burgheze. Comunismul este un regim criminal din faza de concept, contrar ideii că este o idee bună aplicată greșit. Este o idee criminală aplicată criminal. Este o doctrină care promovează violența, răsturnarea violentă a ordinii sociale și înlocuirea cu o nouă ordine socială, care are loc printr-o revoluție violentă și prin exterminarea unor categorii de «dușmani ai poporului»".

În practică, mai arată istoricul, în toate țările care au experimentat regimul comunist, nu s-a aplicat niciodată doctrina utopică, ci s-a aplicat distrugerea unor categorii sociale și înlocuirea lor cu nomenclatura și cu burghezia roșie, „cu noii stăpâni care i-au eliminat pe cei de dinainte și s-au așezat în locul lor. În toate țările unde a fost comunism, lucrurile așa au stat. În România, liderii comuniști promovau discursul egalitarist și pentru binele poporului, în vreme ce ei, liderii, se strecurau în casele și în averile celor pe care îi trimiteau la închisoare".

Un regim criminal. Pentru toți românii

Dar comunismul nu a fost criminal doar pentru că închisorile erau pline de cei care își găseau sfârșitul pentru credințele lor politice sau care erau nenorociți pe viață, pentru aceleași credințe. Tragediile și crimele se nu-

mărau în zeci de milioane. Zeci de milioane de vieți distruse, care nu se regăsesc în nicio statistică oficială. Întreaga Românie era, așa cum arată Mădălin Hodor, o pușcărie împrejmuită de sârma ghimpată a unor granițe închise. „Criminalitatea sistemului comunist nu a fost doar cea care se exprimă în numărul de victime, ci și în distrugeri, în teroare, în poliție politică. Un regim nu este criminal pentru că a omorât niște oameni, iar alt regim nu e criminal pentru că nu i-a omorât. Un regim este criminal pentru că toate aspectele legate de el, pentru toate reglementările lui, pentru întregul lui mod de funcționare. România era, în vremea comunistă, o închisoare de 23 de milioane de oameni. În România se murea și în afara penitenciarelor, și mureai tot din cauze politice, nu de altă natură".

Hodor dă și câteva exemple care arată de ce regimul comunist a fost un șir de crime în serie. „Există nenumărate cazuri de dosare, păstrate în arhive, care arată că, atunci, puteai muri din cauza regimului. Avem exemplul unui om care a fost călcat pe trecerea de pietoni, fusese lovit de un securist care gonea beat la volan, cu mașina de serviciu. În acte, însă, bărbatul ucis a fost de vină, pentru că «traversa strada prin loc nepermis», la care s-a mai adăugat și faptul că era «beat». În realitate, trecerea de pietoni a fost mutată în acte, dosarul fabricat, iar securistul a fost mustrat doar pentru că se afla la volan în afara orelor de serviciu. Asta a fost tot. Și aceste cauze – accidente, morți - erau determinate tot de regimul comunist. Un alt exemplu, mureai pe masa de operație, în spital, din cauză că se lua curentul periodic, pentru că așa făcea regimul economii.. Nu răspundea nimeni. Asta nu e tot o crimă? Cum contabilizezi acești morți? Toate aceste victime nu sunt contabilizate nicăieri, dar sunt tot victimele politicii comuniste. Nu victime politice, în sensul că au făcut acte de disidență sau au scris împotriva regimului, dar tot victimele aceluiași regim".

Propaganda care a spălat creiere

Criminalitatea sistemului comunist, mai arată Mădălin Hodor, se explică și prin formatarea unui mod de a gândi distorsionat, prin propagandă. Istoricul subliniază că un element forte al propagandei comuniste a fost amenințarea din afară, iar teoria era aceeași, în toate țările sugrumate de acest regim: „Exista această propagandă dusă pe ideea că există forțe externe care vor să distrugă acest sistem pur și bun pentru oameni." Adică ceea ce și Nicolae Ceaușescu condamna în discursul său împotriva capitalismului, din iulie 1989.

Un regim e criminal pentru întregul lui mod de funcționare

„Oamenii au trăit sub propaganda asta, care înainte de 1989 era indusă încă de pe băncile școlii, cu voievozii români care țineau piept turcilor, ungurilor și polonezilor, dar cădeau loviți de trădări și interese meschine din afară, care nu-i lăsau să dezvolte aici raiul pe pământ. Cărțile de istorie, filmele lui Sergiu Nicolaescu, toate spălările pe creier erau de natură a convinge românul că, deși el este excepțional, singurul motiv pentru care nu reușește - pentru că realitatea era că, totuși, nu suntem la același nivel social, economic cu ceilalți – e din cauza dușmanului din exterior. Altfel, cum puteau explica liderii comuniști starea de înapoiere a populației? Nu prin faptul că noi nu suntem în stare să facem unele lucruri, ci că ceilalți nu vor să ne lase să facem acele lucruri".

Interzicerea comunismului, prin lege

O dezbatere lansată recent în spațiul public, ca urmare a unui proiect de lege asumat de 28 de parlamentari USR, la inițiativa deputaților Cristian Ghinea și Vlad Duruș, s-a purtat în jurul interzicerii organizațiilor, propagandei și simbolurilor comuniste. Discuția, în spațiul public, a mers până la interzicerea comunismului și a partidelor comuniste, în România. În ultimii ani, și alte partide, precum PNL și PSD, au avut inițiative similare cu cea promovată recent de USR, dar care nu s-au concretizat, fiind vagi din punct de vedere legislativ.

Despre interzicerea comunismului, prin lege, Mădălin Hodor consideră că o astfel de inițiativă, chiar dacă ar fi adoptată, nu ar rezolva mare lucru, dacă nu ar fi însoțită de măsuri suplimentare de conștientizare a populației. „Nu interzicerea unor simboluri sau unor cărți, de exemplu, rezolvă chestiunea. După Raportul Final al Comisiei Tismăneanu, din 2006, ar fi trebuit să se facă niște pași, care nu s-au făcut. Este mult mai importantă educarea cetățenilor, pentru ca generațiile viitoare să înțeleagă și să se ferească de capcanele comunismului. E nevoie de un manual despre istoria comunismului, despre istoria Securității, care să ajungă la tineri, prin cursuri obligatorii predate în școli. E greșit să interzici un lucru fără să-l explici, pentru că nu faci decât să-i sporești atractivitatea", arată Hodor.

Cifrele represiunii

- Circa 2.000.000 de oameni au trecut prin închisorile comuniste și lagărele de muncă, până în 1989.
- Nu știm nici acum numărul total al celor care au murit în pușcăriile comuniste.
- Reeducarea prin tortură: Pitești, Gherla, Târgu Ocna, Ocnele Mari, Târgșor, Baia Sprie, Aiud.
- Între 40.000 și 44.000 de oameni au fost deportați în Bărăgan; cel puțin 82.700 de oameni au primit domiciliu obligatoriu/au fost deportați.
- cel puțin 9.452 de femei au murit, în urma întreruperilor ilegale de sarcină, după adoptarea Decretului 770/1966. În 1989, erau 169,9 decese materne la 100.000 de nașteri, un număr de 10 ori mai mare decât în Europa.
- circa 100.000 de copii în orfelinate, în 1989.

Sursa: Raportul Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comunismte din România, 2006.

Vladimir Tismăneanu: „Regândind Raportul Final, în aprilie 2019"

A SOSIT, IATĂ, UN MOMENT purificator, îndelung așteptat. Este vorba despre Dosarul „Revoluției" și de întreaga dezbatere în jurul gradelor de colaboraționism și de culpabilitate în anii dictaturii. Scopul Comisiei pe care am condus-o în 2006 a fost clarificarea morală, despărțirea de un trecut tenebros, umilitor, însângerat. Nicio secundă nu m-am așteptat ca demersul analizei dictaturii comuniste să ducă la efecte imediate, inclusiv adoptarea Legii Lustrației ori a reglementării regimului pensiilor foștilor activiști și securiști. Ceea ce se cheamă o Comisie pentru Adevăr nu este nici procuratura generală, nici „Ministerul Adevărului", înzestrat cu atribuții de legiferare a memoriei. Ne-am propus să documentăm pe o temelie cât mai riguroasă natura, scopurile și consecințele celor peste patru decenii de partidocrație ideocratică în România. Nici mai mult, nici mai puțin.

Cred că s-a făcut enorm în perioada ce-a urmat, până în clipa în care Victor Ponta și clica lui au acționat cu perfidie și brutalitate împotriva conducerii IICCMER (Ioan Stanomir, Cristian Vasile, Bogdan C. Iacob, subsemnatul, șefii de departamente). Nu intru în detalii, dar între 2010 și 2012, la IICCMER s-au întreprins lucruri esențiale, pe trei direcții: memorializare (expoziții) ; educație (școli de vară), publicații (susținerea tinerilor cercetători, traduceri, dezbateri de cărți esențiale). În acea perioadă, Monica Macovei și Ioan Stanomir au colaborat pentru a legifera imprescriptibilitatea crimelor împotriva umanității. Doar astfel s-a putut ajunge la procesul Vișinescu. Se putea face mai mult? Firește. Este cel puțin frustrant că multe dintre recomandările Comisiei pe care am condus-o rămân la stadiul de deziderat.

Apropos de 18 decembrie 2006, cel mai pregnant – în ordine afectivă – moment de atunci mi se pare reacția lui H.R. Patapievici, în Parlament, la isteria lui Vadim Tudor: o probă de curaj, de onoare și de demnitate. La fel, ceea ce mi-a spus, în 19 decembrie, la telefon, Monica Lovinescu: „Vadim poate să urle cât dorește, noi am învins!" Sigur, Vadim era doar vârful unui aisberg al negaționismului. Nu mai puțin ostili demersului nostru erau Ion Iliescu, Răzvan Theodorescu, Voican Voiculescu, Stănculescu și câți alții, spre a nu mai vorbi de istoricii ceaușiști, gen Ioan Scurtu și Gheorghe Buzatu. La scurt timp după Raport, s-a coagulat și „opoziția de stânga", în fapt, un zgomotos și steril nucleu de veleitari, conduși de C. Rogozanu și de V. Ernu. Aceștia au încercat să ajungă sub reflector promovând un anticomunism cinic, ludic și iresponsabil. Nu cred că ne vom mai întâlni, într-un viitor previzibil, cu o reîncarnare a comunismului, dar vor exista, de fapt există chiar când scriu aceste rânduri, tendințe de a revizui istoria, de a accentua trăsăturile pasămite generoase ale ideii comuniste. Nu e vorba doar despre nostalgici, de dinozaurii leniniști, ci de unii oameni tineri care, sincer vorbind, se pronunță despre lucrurile pe care, de fapt, nu le cunosc. Cel mai grav mi se pare faptul că nici nu vor să știe.

Nimic nu rămâne neschimbat, s-au mai așezat apele. Dar nu pot uita câte neadevăruri flagrante, câte calomnii nerușinate au fost debitate despre Comisie, despre filosofia care ne-a ghidat demersul, despre mine și familia mea. S-au contopit, atunci, resentimente vechi și noi, gelozii absurde, egocentrisme maniacale. În loc să recunoască faptul că Raportul Final are valoare de probatoriu, că s-au deschis, în fine, arhivele, că s-a lucrat într-un ritm amețitor, cu un rezultat impresionant, ni s-au reproșat de către unii și alții slăbiciuni „metodologice". Este amuzant să citești asemenea bizarerii semnate de persoane care n-au călcat în viața lor în arhive și n-au scris texte de

istorie comparativă a comunismului. Nimeni și nimic nu i-a împiedicat pe acești critici să facă, la rândul lor, ceva serios în domeniu. Dar n-au făcut-o...

Dictatura comunistă a fost ilegitimă pentru că a operat împotriva statului de drept, l-a nimicit. Este criminală pentru că a făcut, din cele mai teribile abuzuri, legea ei de funcționare. Comunismul, cum scria poetul polonez Aleksander Wat, a distrus omul interior. Ori, spre a relua cuvintele Hannei Arendt, a distrus ființa juridică și ființa morală. Poate aș accentua unele elemente instituționale legate de sistemul juridic, de procuratură, de armată. Deci adăugiri, nu schimbări. Noi am propus o viziune liberal-civică situată la polul opus vulgatei național-staliniste. A fost o operațiune de restituire a adevărului prin refuzul tabuurilor naționaliste și al mitologiilor staliniste.

Ideatic vorbind, comunismul este o specie a genului numit socialism. Oricine i-a citit pe Marx și Engels, ca să nu mai vorbesc de Lenin, Stalin, Mao, Che Guevara etc., știe că mitul esențial al comunismului este acela al societății fără clase. Așadar, vorbim de utopia egalitară. În numele acestei egalități, s-a purtat un război social împotriva a tot ceea ce amintea de ordinea economică și spirituală clădită de burghezie. Rădăcina acestei atitudini se afla în resentimentul social, în cultivarea unei viziuni autovictimizante și blamarea Celuilalt (burghez, chiabur, intelectual șovăielnic) pentru toate păcatele lumii.

Da, a fost o despărțire a apelor, un test de turnesol pentru modul în care ne poziționăm într-o chestiune esențială pentru identitățile postcomuniste. Mă refer la memorie, la curajul asumării unor momente stingheritoare și adeseori tragice din trecut, un recurs la neuitare ca antidot la narațiunile apologetice și falsificatoare. Monica Lovinescu a schițat liniile de forță ale unei etici a neuitării, ne rămâne nouă să le transformăm în realități politice și morale palpabile. N

Vladimir Tismănenanu *este politolog.*

Condamnarea comunismului. O filă de istorie pătată de Vadim

FOSTUL PREȘEDINTE TRAIAN BĂSESCU a înființat, în aprilie 2006, Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, condusă de politologul Vladimir Tismăneanu. Rolul Comisiei Tismăneanu, așa cum este cunoscută, era de a prezenta președintelui un raport detaliat privind cele peste patru decenii de regim comunist în România. Era suportul necesar pentru condamnarea de către șeful statului, în mod oficial, a regimului comunist din țara noastră.

Din Comisia Tismăneanu au făcut parte, între alții, Monica Lovinescu, Radu Filipescu, Horia-Roman Patapievici, Romulus Rusan, Nicolae Manolescu. Raportul Comisiei a vizat capitole importante din perioada fostului regim: funcționarea aparatului represiv și crimele comunismului; propaganda și îndoctrinarea populației, colectivizarea, industrializarea, vinovații pentru ororile acelor ani negri pentru România. În 18 decembrie 2006, președintele Traian Băsescu a prezentat, în Parlament, Raportul Final al Comisiei Tismăneanu. În timp ce șeful statului condamna, de la tribuna Parlamentului, „explicit și categoric sistemul comunist din România", în sală se instalase haosul. Corneliu Vadim Tudor și colegii săi din PRM fluierau, strigau, huiduiau, băteau în scaune și în mese, se țipa de la balcoane împotriva lui Băsescu, a membrilor Comisiei Tismăneanu.

Propunerile din Raport

Dar Raportul Final a fost citit de șeful statului, care prezenta și susținea și câteva propuneri ale Comisiei, care aveau să marcheze condamnarea oficială a comunismului de către România. Printre aceste propuneri erau: stabilirea unei zile comemorative în memoria victimelor represiunii și terorii comuniste și ridicarea, în Capitală, a unui Monument al Victimelor Comunismului; înființarea, în București, a unui Muzeu al Dictaturii Comuniste din România; organizarea unui ciclu de conferințe în marile centre universitare din țară, în care să fie prezentat conținutul Raportului; formarea unui grup de cercetători care să elaboreze o Enciclopedie a comunismului românesc. Alte recomandări ale Comisiei Tismăneanu, susținute de președinte, făceau referire la identificarea unor soluții legale în vederea anulării condamnărilor emise pe baza unor articole cu caracter politic; anularea pedepselor cu închisoare și muncă forțată rezultate pe baza decretului 153/1970 privind „parazitismul social", „anarhismul" și orice alt „comportament deviant"; necesitatea adaptării Raportului Final pentru obiective cu caracter didactic (un manual despre dictatura comunistă din România), care să fie predat în învățământul mediu. N

Mitul „binelui" din comunism: cum erau acoperiți securiștii criminali

„ECONOMIA DUDUIA, PE VREMEA lui Ceaușescu". „Legile erau la fel pentru toți". „În comunism, nu exista corupție". „Toți oamenii aveau aceleași drepturi". Acestea sunt doar câteva dintre argumentele pe care nostalgicii comunismului le aduc în discuțiile despre „ce rău e acum" versus „ce bine era pe atunci". Și, totuși, realitatea bate argumentele nostalgicilor. Dar să le luăm pe rând.

„Economia duduia"

În realitate, în spatele raportărilor unor producții impresionante la hectar și a fabricilor și uzinelor care băteau în realizări toate companiile capitaliștilor, România se putea lăuda, cel mult, cu o economie înapoiată, cu o productivitate slabă, iar în relațiile comerciale externe ne lăudam cu un schimb de mărfuri, pentru supraviețuire. Istoricul Mădălin Hodor spune că, deși toată lumea avea serviciu, pe atunci, productivitatea muncitorilor români era extrem de diluată: „Am căutat date concrete, dar nu există niciun studiu economic, nici măcar o singură carte la care să te poți duce, dacă vrei să știi cum funcționa economia în comunism. Din fericire, există unele statistici, puține, din care mai poți selecta câteva date concrete, iar acelea sunt legate de faptul că Ceaușescu a fost obligat să le prezinte FMI, pentru împrumuturile făcute de România".

Despre productivitate, nici nu se poate vorbi. Hodor mai arată că, într-adevăr, în anii '80, erau 6,5 milioane de muncitori în România, însă, „productivitatea muncii lor, câți bani produceau efectiv la nivel economic, aceasta era de trei ori mai mică decât produceau de trei ori mai puțini muncitori, în prima parte a anilor 2000. Singurul motiv pentru care „toată lumea avea serviciu" în vremea lui Ceaușescu, mai arată istoricul, este acela că Sistemul voia să controleze totul, toată lumea să fie ocupată și inclusă într-un program, inclusiv de muncă, prin care să poată fi supravegheată ușor.

„Legile erau la fel pentru toți"

Crimele și infracțiunile de drept comun făcute de securiști, de nomenclaturiști, și care au rămas nepedepsite, umplu arhivele statului, inclusiv cele păstrate de CNSAS. Faptele de acest tip ale celor cu rang în partid sau în Securitate, dar și ale apropiaților lor, erau șterse cu buretele și puse pe seama unor nevinovați, care ajungeau până la a plăti cu viața doar pentru a fi „albiți" oamenii Sistemului. Mădălin Hodor

oferă și un exemplu de-a dreptul halucinant pentru cum puteai plăti cu viața ca să fie acoperit un criminal din Securitate. Vorbim despre cazul „Bradul", așa cum a rămas în istorie, despre o serie de crime de la Poiana Brașov, din februarie 1971. Trei femei violate și ucise. Una dintre ele era soția unui colonel de Securitate care lucrase în spionaj, în cadrul DIE, și care era apropiat de Nicolae Ceaușescu și de generalul Ion Stănescu, șeful Securității, în perioada 1968-1972. „Colonelul de Securitate, care își ucisese soția, a făcut să pară că e vorba despre crime în serie, dar nu a fost așa. Documentele din arhiva CNSAS, inclusiv reconstituirea faptelor, declarații, sunt halucinante. În locul colonelului, au arestat alți oameni, i-au torturat groaznic pentru a mărturisi, pentru a lua vina asupra lor. Au găsit un recidivist, l-au declarat drept criminalul femeilor și, apoi, Securitatea l-a ucis", spune istoricul Mădălin Hodor, care a studiat, timp de doi ani, în arhiva CNSAS, cazul „Bradul". Colonelul de Securitate a murit în 1975, de ciroză, după ce s-a căsătorit cu amanta din pricina căreia și-a ucis nevasta. Nici astăzi nu se știe cine le-a ucis pe celelalte două femei.

„Toți oamenii aveau aceleași drepturi"

Un alt mit din comunism, care are în spate crime. Drepturile omului erau, în Epoca de Aur, o noțiune extrem de abstractă. În fapt, nu existau, și e suficient să ne gândim la un singur exemplu, Decretul 770 din 1966, prin care au fost interzise avorturile. Decretul a fost unul dintre primele legi comuniste abrogate în 25 decembrie 1989, însă, în cei 23 de ani cât a fost aplicat, a dus, conform statisticilor, la peste două milioane de copii care nu au fost doriți, „decreteii". Și tot conform statisticilor, cel puțin zece mii de femei au murit, după ce au încercat să facă, ilegal, avort.

„În comunism, nu exista corupție"

Un alt mit care îi face pe nostalgici să regrete acei ani negri pentru România.

Se spunea că Ceaușescu avea salariul mic. Putea să nu aibă niciun salariu, pentru că toată România era a lui – Mădălin Hodor, istoric

Istoricul Mădălin Hodor arată că statul comunist în sine era corupt, nomenclatura trăia regește pe spatele milioanelor care munceau, fiind ținuți în sărăcie. „Pe atunci, furau tot. Era o vorbă, că Ceaușescu nu se ducea să-și cumpere pâine, pentru că nu avea bani. Ce să facă el cu banii? Ceaușescu întindea mâna și lua un suc. Întindea mâna și lua o fabrică. Întindea mâna și lua o pădure. Pentru că toate erau ale lui. Se spunea că Ceaușescu avea salariul mic. Putea să nu aibă niciun salariu, pentru că toată România era a lui Ceaușescu, putea să ia ce voia și cât voia. Acela era nivelul corupției în comunism. Era un furt generalizat de la stat: funcționarii statului furau, Securitatea, toți furau din banul public".

De acolo, mai arată istoricul, de la statul comunist corupt al lui Nicolae Ceaușescu, se trage seva corupției de stat, pe care o avem acum, în anii de după Revoluție.

„La sfârșitul anilor '80, în România, era clanul Ceaușescu. Cu Nicolae, cu Elena, cu Nicușor, cu prietenii lui Nicușor și tot așa. După Revoluție, angrenajul a rămas la locul lui, în același sistem de funcționare, cu mici retușuri, că nu puteai continua chiar complet cum era. Dar statul a rămas același, nereformat, clasic, însă cei din interior au început să-și privatizeze domeniile. Brusc, statul a devenit foarte slab, iar ei, oamenii Sistemului, au devenit foarte puternici. Ceea ce făceau până atunci la stat, după Revoluție au început să facă în privat. De exemplu, Securitatea făcea bani din IC Dunărea, iar până în 1989 îi raporta lui Ceaușescu. După Revoluție, cei care au preluat afacerile statului, oamenii din fostul Sistem, adică, au început să facă bani și să nu mai raporteze nimănui nimic. Făceau banii lor, atât", mai spune Mădălin Hodor.

Rețeta, mai arată istoricul, s-a aplicat în cazul marilor privatizări, care au dus la îmbogățirea, peste noapte, a unor foști piloni de bază ai regimului comunist: „Practic, unii s-au dus, după Revoluție, la ei la birou și, în loc să scrie pe hârtii Direcția de Informații Externe, au scris pe birou Voiculescu, de exemplu. Au păstrat inclusiv angajații de la Securitate care lucrau acolo, pentru că aceștia de ce ar fi făcut altceva? Ei știau să facă ce făcuseră și până atunci".

FOTO: FLORIN ANDREESCU

Portret de comunist

PETRE IGNATENCU (63 DE ANI) trăiește, din 1989 încoace, într-o disonanță. În opinia sa, România se va dizolva, dacă nu se întoarce pe calea socialismului.

Ignatencu este președintele Partidului Comunist Român, „cel pe care îl știe toată lumea". În registrul Tribunalului București, PCR este Partidul Comunitar din România, înființat în 2015, cu circa 100 de membri. Când nu luptă pentru idealul comunist, Ignatencu este șofer de taxi, meserie pe care o practică din 1984, și este canoist la clubul „Titanii".

Revoluția din 1989, „care n-a fost revoluție, pentru că revoluția înseamnă să mergi înainte, nu să te întorci la capitalism", l-a împiedicat pe Ignatencu să obțină carnetul de membru de partid: ar fi trebuit să primească prețiosul document în ianuarie 1990. El, însă, nu-i „comunist de conjunctură", și, deși anii '90 l-au prins în FSN, spune că s-a retras, pentru că n-a vrut „să meargă la furat", a rămas un muncitor.

Nici comunism n-am avut, de fapt, în România. Eram în plin socialism în epoca lui Gheorghiu-Dej și a lui Ceaușescu, care „și-au făcut treaba foarte bine, în condițiile de atunci". Mai mult, Ignatencu susține că „cei care se plâng că au suferit, dacă ar fi fost în locul comuniștilor, ar fi făcut la fel".

În istoria învățată de Ignatencu, nici Experimentul Pitești nu e al comuniștilor, ci legionarii l-au pus la cale, pe la spatele lui Dej, „când societatea nu era pe deplin controlată". Dovezile istorice arată că Experimentul Pitești, început în 1949 de Securitate, a constat în reeducarea prin tortură a deținuților politici, transformând o parte a deținuților în călăi (o parte din ei, foști legionari). Experimentul a ținut până în 1952, timp în care au murit în chinuri aproape 100 de oameni. Țapul ispășitor pentru regim a fost Eugen Țurcanu, unul dintre călăi, fost simpatizant legionar, care a fost executat în 1954.

Frigul din case îndurat de români în anii '80 și lipsa alimentelor sunt, de asemenea, relative, pentru Ignatencu: „Frigul din case – depășea temperatura care este normală în casă în Marea Britanie, 16 grade, noi aveam 18 grade și nu era bine. Deci e o chestiune de interpretare. Se găsea mâncare, dar nu era diversificată".

„Noi reușisem să creăm locuri de muncă pentru populația de 23 de milioane de oameni, aveau o locuință gratuită, un viitor asigurat. Erau necazuri cu alimentele, mai erau, că nu aveam de unde să facem rost de valută, pentru că prietenii noștri din Occident numai alimente ne luau, restul refuzau să le ia, să se creeze un blocaj, să iasă lumea în stradă, ca în Venezuela", adaugă, plin de convingere, Ignatencu. De altfel, pentru acesta, Coreea de Nord și China sunt modele de urmat, iar știrile despre oamenii care mor de foame sunt doar propagandă.

Marea nemulțumire a „liderului" comunist e că românii nu s-au înghesuit să semneze pentru candidatura partidului la europarlamentare (au strâns doar 7.900 de semnături) și că partidele mici sunt împiedicate să candideze, pentru că li se cere un număr foarte mare de semnături. Îl consideră pe Ion Iliescu „un trădător", pentru că a abandonat idealul comunist, dar îl apreciază pe Liviu Dragnea, despre care crede că este „un politician pursânge". Pentru USR are cuvinte de ocară – cum să fie un partid democrat, dacă vrea să interzică PCR?

Dacă n-ar fi căzut regimul comunist, astăzi, România era... în spațiu. „Cuceream cosmosul, că n-aveam ce face cu banii. Nu se scurgeau în afara țării, ca acum", conchide Ignatencu.

În România mai sunt înregistrate la tribunal alte două formațiuni comuniste: Partidul Comunist din România (Comuniștii) și Partidul Comunist Român – Secolul XXI.

Despre Petre Ignatencu, fotograful Mugur Vărzariu a realizat un documentar, „Omul Roșu", care are premiera sâmbătă, 20 aprilie 2019, la ora 18.30, la cinematograful Elvira Popescu, din București.

APEL LA MEMORIE

IAȘI Universitatea „Petre Andrei" din Iași este inițiatoarea proiectului „Procesul comuniștilor din România". În cadrul proceselor simulate, la care au fost invitați să participe, între alții, judecătorul Cristi Danileț și fostul ministru Cristian Diacolescu, sunt judecați Gheorghe Gheorghiu-Dej, Nicolae și Elena Ceușescu, dar și alți lideri comuniști care au dictat crimele împotriva propriilor cetățeni.

SURSA FOTO: Facebook - Sorin Bocancea.

BUCUREȘTI Apartamentul „80east", amenajat în stilul comunist al anilor '80, își propune să îi învețe pe tineri despre „Epoca de Aur", într-o manieră interactivă. 200 de elevi din Capitală i-au trecut pragul de la lansare, în februarie 2019. Muzeul a fost amenajat de Funky Citizens, cu un grant de la Ambasada Statelor Unite ale Americii, în valoare de 24.700 dolari.

SURSA FOTO: Funky Citizens.

TÂRGOVIȘTE Muzeul Comunismului a fost inaugurat, în 2013, la Târgoviște, fiind amenajat la unitatea militară în care au fost judecați și executați soții Nicolae și Elena Ceaușescu. Turiștii pot vedea camera în care au fost cazați, cu o noapte înainte de a fi împușcați, precum și zidul clădirii, care păstrează și acum urmele gloanțelor din timpul execuției.

SURSA FOTO: George Enache.

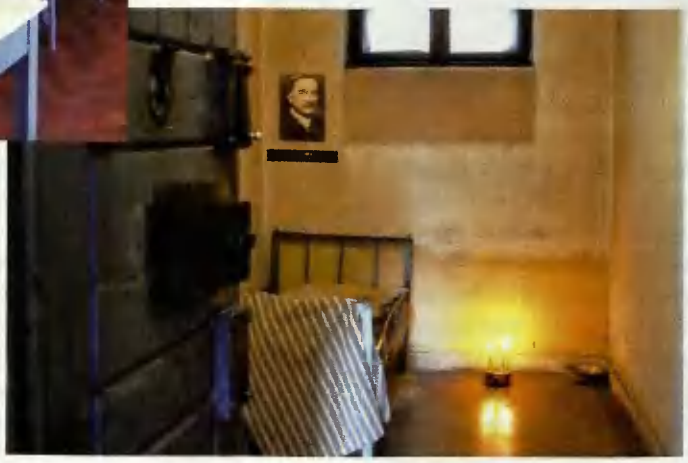

SIGHETU MARMAȚIEI Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței de la Sighet a fost inaugurat în 1997, în locul unuia dintre cele mai dure centre de detenție comuniste, în care și-au găsit sfârșitul elitele intelectuale, politice și religioase ale României. În imagine, celula liderului PNȚ, Iuliu Maniu, care a murit în februarie 1953.

SURSA FOTO: Memorialul Sighet.

Nostalgia

Era mai bine pe vremea lui Ceaușescu? Desigur, însă doar în următoarele situații: 1. dacă erai Nicolae (sau Elena) Ceaușescu; 2. dacă erai prim-secretar de județ; 3. dacă erai general de Securitate. Altfel, România sub Ceaușescu a fost o umilință deplină. Trăiai în surdină, sub clopot și într-un țarc cu sârmă ghimpată. Te hrăneai cu literatură de partid, zgârciuri, întuneric și frig. Nu puteai da un glas public gândurilor pe care le nutreai. Aplaudai răul fiindcă vechilii comuniști îți explicaseră că așa arăta de fapt binele. Cândva, dirijorul George Georgescu a rezumat sec contrastul dintre raiul lui Ceaușescu și, să zicem, iadul scandinav: „Dacă la noi e așa de bine și la ei e așa de rău, atunci de ce la noi e așa de rău și la ei e așa de bine?"

Și totuși, ce-i împinge la nostalgie pe cei pe care Ceaușescu i-a persecutat ca un satrap dezaxat două decenii și ceva? E simplu: vârsta, tinerețea pe care nu ți-o poate reda nimeni. Astăzi ești nostalgic fiindcă atunci aveai 24 de ani, părul lung și destule decenii în față. Fiindcă iluziile și iubirile nu ți le putuse confisca nici o instanță orwelliană. Era greu în România, dar aveai vârsta speranței și a elanului.

Acum nu tânjești după siguranța relativă și până la urmă falsă pe care ți-a rezervat-o regimul Ceaușescu. Nici vorbă. Tânjești după mușchii tăi neflești, după înariparea ta străbătută de hormoni, după prospețimea unui obraz sau catifeaua unei mâini care mângâie sau stârnește.

Tânjești după candoarea care te ajuta să găsești o zână alături de care să străbați mai ușor infernul.

Radu Paraschivescu *este jurnalist și scriitor.*

Cine v-a șters memoria?

Discuția a început de la alegerile locale, ce primar e ăsta care-n trei mandate n-a fost în stare să-și facă nimic? Stă tot la bloc, numai om de ispravă n-ai cum să spui că e. Se pretinde anti-comunist, de parcă n-ar ști ce bine-a fost înainte. Ce petreceri dam noi, nu ne lipsea nimic, parcă văd cum unul aducea roata de caşcaval, altul carnea, altul berea, iar eu, dacă lucram la pâine, veneam cu franzela albă. Restul luau pe cartelă, da, dar jumătate de pâine de persoană eu zic că ajunge. Nu se găsea mereu carne, dar nu era om să nu se descurce. Mie-mi păstra gestionarul câte ceva. Sigur, mă recompensam și eu, că doar nu eram nesimțită. Îi țineam pâine de-aia neagră, îi trebuia mai multă, că avea porci de crescut. Primeam salariu bun. Când mi-am luat eu Dacie, n-aveau decât puțini în oraș. Și domnii care veneau la hoteluri se uitau cu invidie. Și mergeam, o dată pe an, la mare. Că așa mi s-a părut mie civilizat, să călătorești, nu să stai locului, să nu vezi nimic. „Dar n-aveți dreptate!", am întrerupt-o de câteva ori pe femeia cu care aveam să împart compartimentul pentru paisprezece ceasuri. Stăteam câte-o zi la coadă, la pâine, și nu însemna că apucăm să luăm ceva. Și era aproape foamete, în anii '80 n-aveai ce pune pe masă. Caşcaval se dădea, vorba lui Andrieș, doar la Telejurnal. În copilărie am muncit toate vacanțele, niciun frate de-al meu n-a fost vreodată la mare, n-am avut bicicleta Pegas, nici aparatul foto Smena, n-am fost cu trenul mai departe de orașul în care-mi făceam ochelarii, mi-am cusut singură haine și mi-am tricotat bluze, n-am avut blugi, nici poze, banane am mâncat după Revoluție și-o felie de portocală am primit o singură dată de la un maistru constructor ce ridica blocuri în minunatul oraș în care creșteam.

La școală învățam franceză, un fel de limbă moartă, căci în țara aceea n-aveam să ajung vreodată. Și rusă ni se preda, cu osârdie și patriotism. Eram șoimi, pionieri, uteciști, făceam pregătire pentru apărarea patriei și ni se vântura pe dinainte o istorie falsă. Cum de-ați uitat? Cine v-a șters memoria? Dar doamna a turuit mai departe, nu s-a poticnit nicio clipă, ea știe, pentru ea și pentru toți oamenii de treabă a fost mai bine. Noroc c-avea pe cine pune ștampila. A doua zi, la prima oră, avea să fie la secția de votare, cine să lupte pentru dreptate dacă nu cei ca ea?

Ioana Nicolaie *este scriitoare.*

Regretând comunismul, regretăm o iluzie a liniștii

Strict factual, e o iluzie că înainte era mai bine: în anii '80, PIB-ul României era de patru ori mai mic decât cel de azi. Cifrele de producție ale industriei și agriculturii, așa umflate cum erau, tot erau de câteva ori mai mici decât cele de azi. (Da, chiar și la agricultură.) Salariile, într-adevăr, veneau regulat, șomajul aparent nu exista (fiindcă toată lumea era angajată, chiar și în locuri în care nu era nevoie de forță de muncă - de aici productivitatea scăzută), dar țara era închisă, libera circulație a persoanelor și a mărfurilor era un vis interzis pentru România - care semăna cu o închisoare sărăcăcioasă și aparent liniștită.

Doar aparent - fiindcă, de fapt, și infracționalitatea era de câteva ori mai mare decât azi (există statisticile oficiale ale Poliției care arată asta). Regretând comunismul, regretăm de fapt o iluzie a liniștii - pe care am ajuns să o credem. Dar era o iluzie sărăcăcioasă și umilitoare. Și, chiar presupunând că, de fapt, comunismul nu ar fi fost dezastrul economic care l-a făcut să implodeze - tot nu putem trece peste acea întrebare a lui Dostoievski: dacă un singur copil ar trebui să moară pentru ca paradisul să fie construit, ar fi permis să-l construiești? Firește că nu. Încât, pentru orice om cu claritate morală, e limpede: chiar și dacă ar fi fost un succes economic, comunismul tot un dezastru moral ar rămâne. Însă, peste tot unde a existat, dezastrului moral al comunismului i s-a adăugat întotdeauna și cel economic. Așa au stat lucrurile. Încât, oricât de nuanțat am putea discuta istoria comunismului, un lucru e limpede: regretând comunismul, regretăm simultan două dezastre: unul economic și unul moral.

Radu Vancu *este scriitor.*

Buldozerul și progresul

Demult, pe când România nu era decât Republica Socialistă România, iar din tablourile din fiecare clasă de școală se ivea zâmbetul părintesc al marelui nostru părinte, secretarul general al PCR, în fața blocului meu se întindea un fragment din ceea ce fusese un întins de case. Delicate, tenace și melancolice, ele se încăpățânau să supraviețuiască, iar în mișcarea celor care le locuiau și în mișcarea naturii care le înconjura se puteau citi semnele anotimpurilor. Era, în conturul lor de mahala, o tihnă anistorică, ca și cum existența de aici, venită dinspre trecut, era neafectată de socialismul care ne înghițise pe toți. În acest ostrov trăiau, în armonie bucolică, bunici, copaci, flori și câini, vegheați de sunetele și de culorile care le fuseseră familiare, indiferenți și senini. În fiecare dimineață în care îi priveam de la fereastra mea, regăseam în tabieturile lor un foșnet din paginile lui Gârleanu sau Brătescu-Voinești: marginea de oraș întindea o punte cu un trecut care nu mai era decât amintire.

Nimic nu poate să reziste progresului și dinților săi de fier, armatei sale de escavatoare, bile de fier și buldozere. Iar înaintarea progresului a însemnat, pentru bunici, câței, copaci și flori, strivirea și cufundarea în neant. Comunismul deținea această unică știință a distrugerii dialectice: anotimpurile au ajuns la capăt într-o toamnă când demolarea a sosit și aici. Ordinea cetății viitoare nu îi mai putea cuprinde și pe ei: în marele desen al socialismului biruitor, mahalagii ce visează sub bolte de frunze nu sunt decât un vestigiu anacronic. Totul a trecut, totul a dispărut, totul a fost înlăturat și din solul măcinat cu furie s-au ivit contururile unei alte clădiri, peste care nu s-a mai înălțat nici un alt soare al anotimpurilor. Progresul a învins și, odată cu el, comunismul. Liniștea șuie a caselor lăsase loc betonului armat și amintirea vieților din case era doar praf înlăturat de vânt.

Ioan Stanomir *este profesor universitar și scriitor.*

Era mai bine pe vremea lui Ceaușescu?

E 5.30 dimineața. Iarnă. Sub plapumă suntem îmbrăcați cu trei straturi de pijamale. Haine. Mama trage încet plapuma, îmi șoptește la ureche că trebuie să ne trezim. *Mergem la coadă!* Coborâm cu greu din pat. Tata a plecat cu două ore mai devreme la coadă, să ne țină rândul. Ne îmbrăcăm cu greu. Ieșim în răcoarea dimineții. E întuneric. Străzile nu sunt luminate. Bâjbâim prin frigul dimineții. Ne întâlnim pe drum cu alte grupuri de oameni. Mergem legănat, de parcă ne-am legăna într-un somn. Ca niște pinguini.

Văd coada. E pe trei rânduri. Oamenii stau tăcuți. Tata cucăie. Ne punem lângă el. Continui să dorm. Luna ne privește de sus, habar n-are ce se întâmplă aici, jos. În spatele meu, oameni, în fața mea, oameni, lateral, oameni. De aici, de jos, copil fiind, privesc sus și văd șiruri de oameni cucăind în frigul dimineții. Văd cum le ies aburii calzi. Din când în când, câte unii ies din amorțeală și tropăie încetișor să nu îi apuce frigul. E ca un dans de pinguini. Tropăi și eu. În interior, le vedem pe vânzătoare, aduc carnea din magazie și o pun în vitrine. Coada a ieșit din adormire, se agită. Abia așteptăm să intrăm. Dârdâi de frig. Ușa se deschide. Coada începe să se agite. Se strigă din coadă: „Trebuie să ajungă la toată lumea!". Mă simt ca în burta unui animal agitat. Aproape ajungem de intrare. Intrăm dintr-o dată în magazin. Carnea bună s-a terminat, oricât a strigat coada. Ne mulțumim cu ce a rămas. Acasă, somnul recompensă. A mai trecut o coadă. Sub plapumă, picioarele s-au înroșit. Adormim visând coada ca un animal de pradă.

Daniela Rațiu *este jurnalistă și scriitoare.*

Cerșetorii regimului comunist

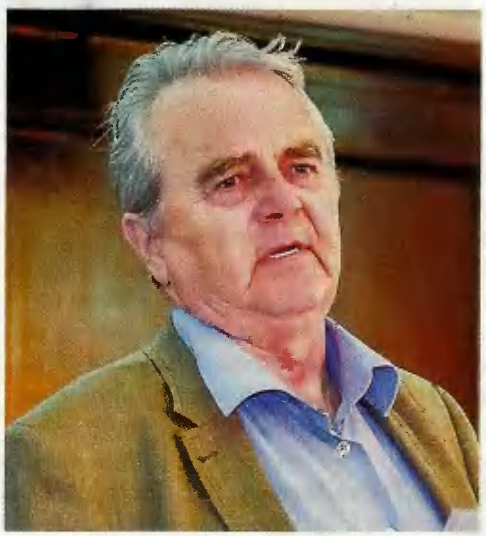

Multă vreme mi se ridica sângele în cap de enervare când auzeam pe cineva spunând că „era mai bine înainte". De la un moment dat, însă, am constatat că lucrurile sunt mai complicate decât par la prima vedere. Astfel, în chip paradoxal, nu foștii nomenklaturiști, nu foștii securiști sunt cei care dau tonul lamentațiilor nostalgice. Mulți dintre ei au prosperat după 1989, au intrat în afaceri, au dat „lovituri" ce le-au asigurat câștiguri grase: n-au, realmente, nici un motiv să ducă dorul epocii „socialismului multilateral dezvoltat". Nu, nostalgicii sunt mai ales amărâții cărora partidul le-a repartizat apartament cu două camere la bloc, cei cărora tot partidul (așa credeau - și cred – ei) le asigura serviciu și care, în ce privește traiul cotidian, „se descurcau" (cuvânt odios, marcă a unui mod de viață sub-uman): o sticlă de ulei în plus de la verișoara care era vânzătoare la vreo Alimentară, o găină de la mătușica de la țară, niște suluri de hârtie igienică de la vecinul care avea niște rubedenii la fabrica de hârtie de la Letea etc., etc.

Dacă aș continua lista, aș face o schiță de inventar a umilințelor la care ne-a supus regimul comunist. Pentru că aici, cred eu, e nodul problemei: cei care consideră că înainte era mai bine acceptau de bună voie să fie umiliți, se complăceau în postura de cerșetori cărora li se aruncau niște fărâmituri. Acest teribil proces de alienare explică multe, explică, evident, și bună parte din realitățile politice de astăzi. Mai ales la alegeri, trecutul riscă să ne ajungă din urmă.

Alexandru Călinescu *este eseist, critic literar și profesor universitar.*

Amintiri din epoca de plumb

Când a căzut comunismul, eram student, așa că amintirile mele despre acea epocă - pe care o unii o considerau de aur, deși era de plumb - sunt cam de felul ăsta:

... adunările „în careu" la școală;

... învățătoarea primind o pereche de pantofi de la un coleg cam bătut în cap, care a căpătat - drept răsplată - notă de trecere;

... profesorul care o corectează pe colega ce zice că la ei acasă a venit Moș Crăciun;

... diminețile de duminică petrecute cu tata pe șantierele unde lucra;

... cu colegii de clasă din liceu, la sortat cartofi, într-o gară;

... ceaiurile dansante organizate, în vremuri de penurie, cu „contribuția" fiecăruia;

... la recrutarea în armată, ofițerul care mă anunță că îmi va fi întrerupt schimbul de scrisori cu un amic francez, a cărui adresă o culesesem din PIF;

... în timpul serviciului militar, obligația de a sta o oră în față cu „Scânteia" și interdicția de a citi orice altceva;

... frigul din casă iarna;

... străzile pavoazate cu steaguri roșii și cu portretele mult-iubitului Conducător;

... autobuzele care plecau din stații cu câte un ciorchine de oameni pe scări;

... tarabele din Piața Crângași pe care se găseau doar ridichi negre și sorcove;

... rafturile din magazinul de provincie pe care se găseau doar sticle de șampanie și creveți vietnamezi;

... cetățeanul săltat de pe stradă după ce a strigat „mă omoară Ceaușescu".

... solidaritatea din privirile oamenilor ce resimțeau aceeași suferință și erau paralizați de aceeași frică.

Cristian Preda *este europarlamentar și profesor de științe politice la Universitatea București.*

Mizerabila anormalitate, percepută drept normalitate

Copilăria și o parte scurtă din adolescență le-am trăit în comunism. Am, desigur, nostalgii, dar față de anii mei de atunci și oamenii care au făcut parte din acel microunivers, nicidecum față de timpul de atunci, execrabil. Îmi amintesc de dimineți în care, înaintea cursurilor, trebuia să cântăm imnul, dând onorul „Tovarășului" care ne veghea din tabloul de deasupra catedrei. De faptul că, dacă uitai cravata de pionier, nu erai primit la ore. De adunări pionierești și de modul în care erau „aleși" șefii de grupă, de detașament sau de unitate, prioritate având copiii ai căror părinți lucrau în Armată, Miliție, Securitate, Vamă. De lecții făcute, iarna, la lumina lumânării sau a lanternei, timp de două ore cât se lua curentul. De zilele de practică agricolă, la care eram duși în remorci de tractor. De defilările de 1 mai și 23 august, prin fața prezidiului local al PCR. De cozi, la care te puneai și abia apoi întrebai „ce se dă?"; cozi la orice și oricând, de la pâine și mezeluri, la vată și pantofi de Guban. De portocale și banane cumpărate doar în decembrie, uneori cu porția: o banană și două portocale. De cartelele pentru alimente – la pâine, unt, zahăr, ulei și făină. De prima sticlă de Coca-Cola primită din Germania, băută cu zgârcenie, de teama că se va termina prea repede. De dulciurile „de la sârbi"; în fiecare sfârșit de săptămână, în piața de legume era un colț de Rai, unde găseai ciocolată, gumă de mestecat, napolitane. De stocurile de săpunuri, deodorante și șampoane „de la unguri" pe care le aveam în casă; un săpun Fa sau un dodorant Rexona era un lux. E doar o mică parte din tabloul „Epocii de Aur". Și, peste toate, era un timp în care, în lipsa unui alt orizont la care să ne raportăm, această mizerabilă anormalitate era percepută drept normalitate...

Melania Cincea *este jurnalistă.*

MARGINAL
Lista exoticilor de la europarlamentare » P.34

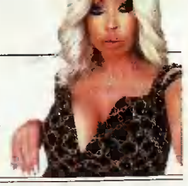

CURSA PENTRU BRUXELLES

Vulnerabilități și avantaje în competiția pentru europarlamentare

Alegerile pentru Parlamentul European reprezintă un test înainte de scrutinurile care contează cu adevărat: prezidențialele, la finalul lui 2019, locale, în iunie 2020, și parlamentarele, la sfârșitul lui 2020.

LA ULTIMELE ALEGERI PENTRU PARLAMENTUL European, din 2014, în România prezența a fost de doar 32,44%, față de 42,61%, la nivelul UE.

Cu cinci ani mai devreme, numai 27,67% din alegătorii români și-au votat aleșii în Parlamentul European (PE), față de media europeană de 42,97%.

În acest an, opoziția încearcă să-și mobilizeze alegătorii și prin organizarea, la propunerea președintelui Klaus Iohannis, a unui referendum pentru Justiție.

În 2007, președintele Traian Băsescu a făcut o manevră politică asemănătoare, declanșând un referendum cu întrebarea: „Sunteți de acord ca, începând cu primele alegeri care vor fi organizate pentru Parlamentul României, toți deputații și senatorii să fie aleși în circumscripții uninominale, pe baza unui scrutin majoritar în două tururi?".

Referendumul a eșuat, prezența fiind de doar 26,51% (deși peste 80% din cei care au votat s-au pronunțat pentru acest sistem de vot). Prezența la acele alegeri pentru Parlamentul European, primele organizate de România, a fost slabă: 29,47%.

Newsweek România vă prezintă punctele tari cu care principalele partide intră în competiția electorală, precum și vulnerabilitățile acestora. Pentru opoziție, miza este să aducă cât mai mulți alegători la urne. Pentru PSD și aliații săi, problema este să își conserve bazinul electoral.

UDMR este într-o situație de monopol, la aceste alegeri nu are niciun competitor în interiorul comunității maghiare. În 2014, organizația minorității maghiare a atins un scor de 6,29%.

PSD, captiv în agenda penalilor

La alegerile pentru PE din 2014, social-democrații, aliați cu UNPR și Partidul Conservator, au strâns 37,6% din voturi (puțin sub 2,1 milioane). În 2009, PSD și PC au colectat doar 1,5 milioane de voturi, adică 31,07% din total.

Acum, PSD intră în competiție singur. Formal, Dragnea a primit sprijinul unor formațiuni care practic nu contează: PNȚCD-ul condus de Aurelian Pavelescu și o obscură formațiune ecologistă. Sloganul afișat este „Patrioți în Europa. România merită mai mult".

Puncte tari:

Nucleul electoral al PSD, de circa 30%, nu pare să fi fost afectat, după doi ani de guvernare cu probleme în zona Justiției.

Susținere mediatică puternică în mediile audiovizuale – TVR, RTV și Antena 3. Trei dintre candidații eligibili, Carmen Avram, Maria Grapini și Chris Terheș, sunt susținuți, de facto, de Dan Voiculescu.

Folosirea mașinăriei guvernamentale în campanie. Poșta Română a ajuns deja în centrul unui scandal, întrucât distribuie propaganda PSD și colectează date despre alegători. O uriașă mașinărie de partid va mobiliza electoratul

DE
MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Foto ALIANȚA USR-PLUS

PSD și va număra voturile. Nu este clar ce măsuri va lua Ministerul de Interne, condus de Carmen Dan, pentru a preveni fraudele electorale.

Puncte slabe:
Principala agendă a PSD pare a fi legată de Justiție și de rezolvarea problemelor penale ale clientelei partidului, în frunte cu Liviu Dragnea, nu de agenda propriului electorat.

Popularitatea liderului partidului este extrem de slabă.

Rovana Plumb, care deschide lista de candidați PSD, are o notorietate redusă. Prezența pe liste a oamenilor lui Dan Voiculescu îi va demobiliza pe baronii locali, care doreau să-și impună proprii candidați.

Majorările de salarii și de pensii, din 2017 și 2018, nu par să fi ajutat, electoral, partidul. Inflația a diminuat substanțial aceste majorări.

Un conflict între Dragnea și premierul Dăncilă, care s-ar fi opus emiterii unor ordonanțe pe Justiție, este în plină evoluție. Șefa Guvernului s-a opus demisiei Rovanei Plumb și Natalici Intotero, pentru ca acestea să intre în campanie fără a fi parte din Executiv.

PNL crede în Rareș Bogdan

În 2014, PNL a obținut 15% din voturile pentru Parlamentul European. PDL, partid cu care a fuzionat ulterior, a avut 12,23%. În 2009, PDL a avut 29,71%, iar PNL doar 14,52%.

Sloganul PNL pentru alegerile din 2019 este „România în primul rând", inspirat de sloganul unor președinți americani, precum Woodrow Wilson sau Donald Trump.

Puncte tari:
Președintele Klaus Iohannis s-a implicat în campania partidului mai mult ca niciodată.

Rareș Bogdan, aflat în fruntea listei PNL, beneficiază de notorietatea pe care i-au adus-o anii în care a fost moderator la Realitatea TV. Potrivit unor sondaje, este perceput ca fiind una din cele mai dure voci anti-PSD.

O mașinărie de partid aproape la fel de puternică precum cea a PSD. Prezența pe liste a lui Vasile Blaga, care a organizat, pentru PDL, nenumărate alegeri, ar putea face această mașinărie și mai eficientă. În plus, pe listă, pe poziții eligibile, se află doi primari din Ardeal, Gheorghe Falcă și Mircea Hava, ceea ce va contribui la mobilizarea în această zonă.

PNL a beneficiat, în mod natural, de faptul că se află în opoziție.

Puncte slabe:
Adversarii PNL au adus la suprafață declarațiile lui Rareș Bogdan din 2012, când susținea USL.

O serie de parlamentari liberali fac constant declarații care vin în coliziune cu linia oficială a partidului și amintesc de perioada USL.

Nu este clar care este electoratul PNL, de vreme ce o mare parte din alegătorii din mediul urban, mai ales din marile orașe, s-au orientat către USR-PLUS.

Pentru opoziție, miza este să aducă cât mai mulți alegători la urne

O singură femeie, Adina Vălean, soția lui Crin Antonescu, se află pe o poziție eligibilă.

USR-PLUS: o alianță formată greu

Alianța USR-PLUS participă pentru prima oară la alegerile pentru Parlamentul European. De altfel, alianța se laudă cu faptul că vârsta medie a candidaților este de numai 38 de ani. Alianța s-a format după serioase divergențe între USR și formațiunea condusă de Dacian Cioloș. De altfel, aceasta era să rateze intrarea în competiție, întrucât intrarea în legalitate a partidului său a fost blocată în instanță.

Puncte tari:
Sondajele arată că Dacian Cioloș va fi o locomotivă și are capacitatea să aducă la urne electorat care până acum absenta, mai ales din zona Ardealului.

Candidați fără probleme penale și cu un mesaj ferm anticorupție.

Susținere foarte puternică pe rețelele sociale.

Puncte slabe:
Mesaje haotice și controversate, de la afirmațiile Oanei-Maria Bogdan legate de dreptul de proprietate, la cele ale lui Andrei Caramitru, consilierul lui Dan Barna, ale cărui postări pe Facebook au provocat reacția ambasadorului Israelului la București. Ambele tipuri de mesaje au generat dispute interne și demisii din USR sau din PLUS.

Lipsa unei mașinării de partid, mai ales în mediul rural.

Incapacitatea de a organiza o rețea care supravegheze numărarea voturilor.

ALDE, o anexă a PSD

Și formațiunea condusă de Călin Popescu Tăriceanu participă pentru prima oară la alegerile pentru Parlamentul European. În 2016, la alegerile legislative, ALDE a luat sub 6% din

AVANTAJE
PNL face parte din cel mai mare grup politic din Parlamentul European. Cioloș mizează pe experiența sa de comisar european și premier. Traian Băsescu este cel mai apreciat președinte român

voturi. În prezent, sociologii susțin că partidul atrage electoratul dezamăgit de PSD pentru că nu este suficient de dur în bătălia cu Iohannis și cu așa-numitul „stat-paralel".

În plus, Tăriceanu - deși este suspect că a luat o mită de 800.000 de euro, iar solicitarea DNA de ridicare a imunității a fost blocată în Senat de peste cinci luni – și-a conservat imaginea și, la un moment dat, Liviu Dragnea îl ademenea cu tentația unei candidaturi la președinție susținută și de PSD.

Puncte tari:
Susținere logistică din partea PSD, la numărătoarea voturilor.

Partidul nu pare afectat de prezența la guvernare, deși a susținut un ministru al Justiției extrem de controversat, pe Tudorel Toader. În 2017, un ministru ALDE, Viorel Ilie, a scăpat de ancheta penală pentru că Senatul nu i-a ridicat imunitatea. Un an mai târziu, complicii lui Viorel Ilie au fost condamnați, în timp ce demnitarul are dosarul curat și a rămas membru al Executivului.

Susținere mediatică din partea Antenei 3.

Puncte slabe:
Electoratul ALDE, atât foști liberali, cât și simpatizanți PSD, este greu de identificat.

Listă cu nume controversate. Renate Weber este celebră prin interviul acordat site-ului Sputnik România, în care critica scutul anti-rachetă de la Deveselu și achizițiile de armament din SUA. În 2007, fostul președinte Traian Băsescu a arătat că Norica Nicolai – locul I pe listele ALDE – condamnase, în 1987, când era procuror în Oltenița, un om nevinovat, urmare a unei simple coincidențe de nume cu făptuitorul. Când poliția a descoperit eroarea, Norica Nicolai, în loc să declanșeze un nou proces, a schimbat datele din mandatul de arestare, iar presupusul făptuitor nu a mai beneficiat de un proces și de dreptul la apărare.

Pro România culege fugari de la Dragnea

În sondaje, formațiunea lui Victor Ponta, în care s-au adunat disidenții anti-Dragnea din PSD, pare să sară de 5%. Este prima participare în alegeri a acestui partid.

Puncte tari:
Listă cu nume puternice: Victor Ponta, Corina Crețu, Mihai Tudose și Iurie Leancă, fostul premier al Republicii Moldova. Pro România s-a poziționat ca unul din criticii cei mai duri ai lui Dragnea.

Puncte slabe:
Ponta nu a reușit să atragă primari din PSD, întrucât aceștia și-ar pierde mandatul dacă ar demisiona din partidul care i-a susținut când au fost aleși. Partidul nu are infrastructură locală.

O serie de personaje controversate s-au refugiat la Pro România, precum Nicolae Bănicioiu, ministru al Sănătății care a blocat transferul în străinătate al răniților de la Colectiv. Fostul baron PSD Adrian Duicu, condamnat penal, a fost numit, pentru scurt timp, șeful filialei Pro România din Mehedinți.

PMP îl reactivează pe Băsescu

Mișcarea Populară l-a reactivat pe fostul președinte Traian Băsescu pentru a-și maximiza șansele la Parlamentul European. Potrivit sondajelor, PMP ar avea șanse să obțină peste 5% din voturi. Sloganul acestei formațiuni este „Uniți în Europa".

Puncte tari:
Popularitatea lui Traian Băsescu este în continuare la cote ridicate.

Niciun lider al partidului nu este implicat în vreun scandal de corupție.

Puncte slabe:
Atitudinea din ultimii doi ani a fostului președinte față de Justiție.

După ruptura de UNPR, PMP și-a pierdut o bună parte din infrastructura de partid.

MARGINAL

Lista exoticilor de la europarlamentare

Fete de club, naționaliști, un preot caterisit și o fostă actriță de telenovele „piperează" lista pentru Parlamentul European.

DE

SORIN SEMENIUC

PARTIDUL SOCIAL DEMOCRAT Independent, o clonă a PSD inventată de fostul primar de sector Marian Vanghelie, este formațiunea cu cea mai insolită listă de candidați pentru alegerile europarlamentare din luna mai. Printre sumedenia de angajați de la Primăria condusă în trecut de Vanghelie, pe listă se află niște personaje cu adevărat pitorești. Se distanțează Bianca Berchez și Dalia Ciubucă, două prietene ce „rup" cluburile din București, dar și o profesoară proaspăt condamnată la închisoare pentru că nu și-a lăsat copilul să fie vizitat de tată. De la Partidul România Mare frapează discursul și fotografiile languroase ale Angelicăi Ghenciu (cont de Facebook angelique.jolie.79) – jurist la Camera Deputaților, admiratoare a naționalistului italian Salvini și aprigă adversară a lui Iohannis, Cioloș, Timmermans, Merkel, Soros, USR, PMP, PPE și a „tuturor trădătorilor care-i susțin". Un preot caterisit, ginerele lui Gabriel Oprea și o fostă actriță de telenovele ce deține un loc de veci sunt alte candidaturi pentru 26 mai.

Ciubucă și Berchez, pe lista lui Marean

Dalia Ciubucă (33 de ani) și Bianca Berchez (28 de ani) ocupă pozițiile 29, respectiv 34 pe lista de 43 de persoane depusă de Partidul Social Democrat Independent (PSDI) în vederea participării la alegerile europarlamentare din 26 mai 2019. Lista a fost aprobată de Biroul Electoral Central pe 6 aprilie, după ce diriguitorii acestei formațiuni politice s-au lăudat că au adunat 400.000 de semnături, adică dublu față de minimul necesar.

Multiple indicii, inclusiv prezența la lansarea candidaturilor, dar și declarațiile publice conduc spre o certitudine: PSDI este sub oblăduirea fostului primar al Sectorului 5, Marian Vanghelie. Acesta nu are o calitate oficială în PSDI, posibil pentru că este deja membru al unui partid – al Dreptății Sociale – prin intermediul căruia ocupă funcția de consilier local la Primăria aceluiași sector pe care l-a condus și, spun procurorii, devalizat de-a lungul mai multor ani.

Una e „analist politic", cealaltă „filozof"

Revenind la Ciubucă, trebuie spus că, în documentele depuse de PSDI la Biroul Electoral Central, aceasta și-a trecut la profesie „analist politic", în timp ce Berchez „filozof" (cel mai probabil, ca urmare a faptului că a absolvit Facultatea de Filosofie din cadrul Universității București).

Cele mai „vizibile" candidate ale PSDI sunt mondenele Berchez și Ciubucă. Ambele au meserii surprinzătoare

Cele două sunt asociate, din 2016, în societatea Manifesto Events & PR SRL București care are ca obiect de activitate, conform site-ului propriu, organizarea de evenimente: „Suntem o agenție full-service de organizare evenimente și relații publice, specializată în crearea unor proiecte de mare vizibilitate în orice domeniu, fie că vorbim de HoReCa, Fashion&Beauty, Industria Alimentară, Tehnologie sau Medical. Teoretic, credem că astăzi poți să reușești doar dacă spui povești. Practic, poveștile pe care noi le spunem, prind viață! Suntem pasionați de clienții noștri și știm că îți vom crea povestea pe care vei vrea să o retrăiești din nou".

În portofoliul Manifesto Events & PR SRL se află colaborări cu Medlife, Christian Tour sau Raiffeissen Bank.

Pe contul de Facebook, Ciubucă scrie că este „PR Manager la DR. STAN Vitalie - Chirurgie Estetică, Events & Booking manager la BOA-Beat of Angels Bucharest.

A fost PR & Events Manager la Chaboo Club&Pool Bucharest".

Fotografiile din cluburi sau alte locuri de relaxare sunt o prezență constantă pe conturile celor două asociate.

„Este originală din Târgu Jiu"

Până la aceste alegeri, numele celor două prietene nu apar în context politic, ci doar în articole de presă fără legătură cu partidele.

Astfel, în 2017, domino.ro din orașul natal al Biancăi Berchez titra, alături de fotografii care de care mai provocatoare (și greșeli de gramatică supărătoare): „Bianca, din Târgu Jiu, MANAGERUL unei cunoscute firme de EVENIMENTE din Capitală! Bianca Berchez este originală din Târgu Jiu însă s-a mutat în

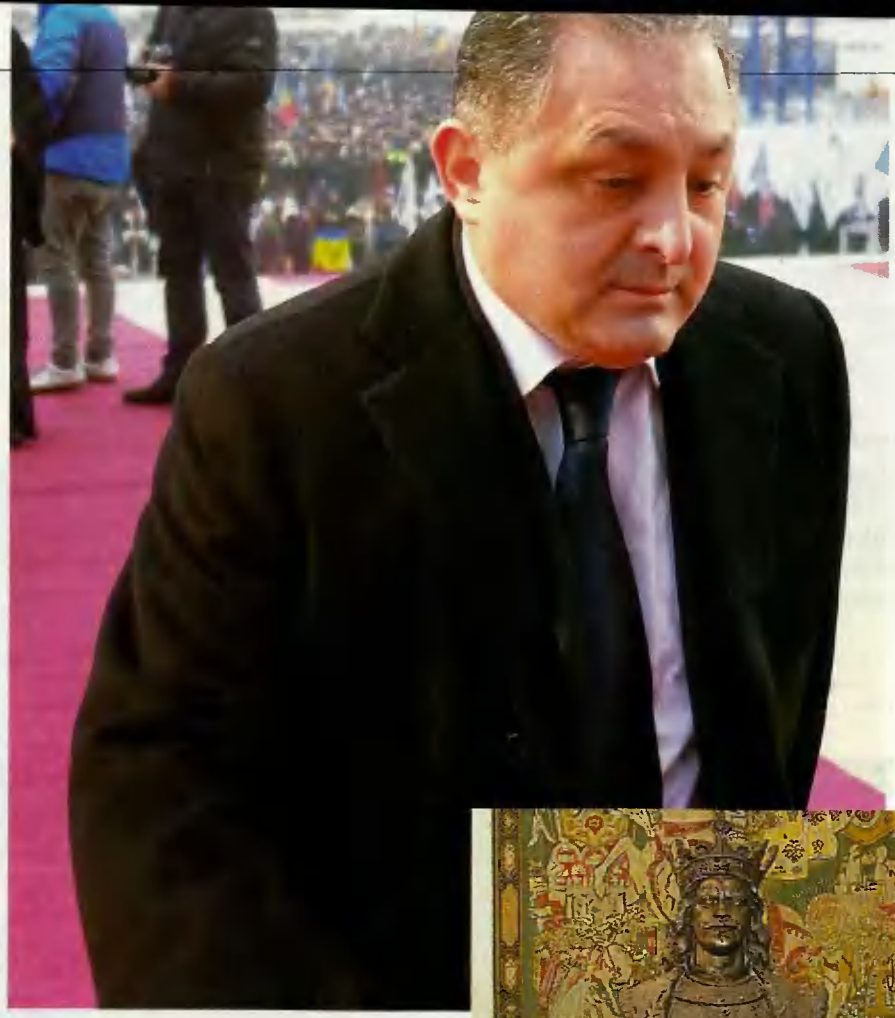

MARIAN VANGHELIE
conduce din umbră un partid din care nici măcar nu face parte, iar Angela Ghenciu candidează din partea PRM pe o listă neacceptată de BEC

Capitală cu mulți ani în urmă. Acolo a studiat Facultatea de Filosofie în cadrul Universității din București specializarea Filosofie Moral-Politică și Școala de Televiziune și Film Tudor Vornicu, specializarea Editorial-Artistic. Tânăra este jurnalist și PR de profesie iar alături de Dalia Ciubucă, fost PR al unui cunoscut club de fițe din București. Cele două au pus bazele firmei Manifesto Events&PR o agenție full-service de organizare evenimente și relații publice și comunicare".

Berchez a răspuns la apelul efectuat de *Newsweek România*, a ascultat întrebările, a promis că va reveni și n-a mai făcut asta niciodată.

„Mădălina s-a scăldat în șampanie alături de Dalia Ciubucă"

La rândul ei, Ciubucă a apărut în România Liberă, în 2006, într-un articol în care se menționa că luase locul I la un concurs de Miss, la acea vreme fiind studentă în anul al II-lea la Științe Politice, precum și în tabloidele Click și Libertatea.

Ultimul scria în aprilie 2014: „Joi noapte, diva a fost evacuată de urgență, ea și invitatele prezente la ziua sa de naștere, din Clubul Bellagio, din cauza unui incendiu. La fața locului a sosit o specială și o întreagă divizie de pompieri care au izolat și stins focul ce a plecat de la un scurt circuit al instalației electrice. Până să iasă cu scântei, Mădălina s-a scăldat în șampanie alături de Dalia Ciubucă, Adriana Mitran și o întreagă divizie de playmate-uri autohtone". Ciubucă a amânat de mai multe ori să răspundă la întrebările *Newsweek România* sub pretextul că se află în întâlniri de dimineață până seara. „Acum sunt cu mâinile într-o lampă", a spus ea în timpul ultimei convorbiri telefonice și și-a cerut scuze.

Cazier pentru candidata profesoară

Tot de la PSDI provine Camelia Viorica Enache (40 de ani), director la Școala Gimnazială „Ion I. C. Brătianu" din București. Ea ocupă poziția 14 pe lista acestui partid.

Din data de 5 aprilie 2019, printr-o sentință a Curții de Apel București, Enache este condamnată definitiv la o lună de închisoare, cu amânarea aplicării pedepsei, pentru nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului. Ea a fost acuzată că, între 2013 și 2016, l-a împiedicat pe tatăl copilului ei, o fetiță acum în vârstă de 12 ani, să o viziteze pe aceasta așa cum se stabilise în sentința de divorț dintre cei doi. Un psiholog a constatat că, urmare a acestui comportament, la fetiță „există multiple elemente care indică posibilitatea existenței unei tulburări severe de relație de tip alienare parentală, minora neprezentând ambivalență, duplicitate emoțională și de comportament în relația cu tatăl, existând doar atitudine de respingere a tatălui, refuz categoric cu tatăl, ceea ce indică alienarea, iar tatăl a colaborat cu interes și a făcut eforturi în restabilirea relației cu fiica sa, arătându-se că pronosticul este nefavorabil datorită respingerii categorice din partea copilului a relației cu tatăl

și a lipsei suportului din partea mamei privind relația copilului cu tatăl".

Președintele PSDI, proaspăt întors din concediu paternal

Lista partidului patronat de Vanghelie dezvăluie influența pe care acesta încă o are în Primăria Sectorului 5. 16 dintre cei 43 de candidații PSDI sunt angajați în Primărie, dar și în instituții sau firme subordonate acesteia: Administrația Piețelor, Administrația Domeniului Public, Amenajare Edilitară și Salubrizare, Economat SA.

Locul 1 pe lista PSDI este deținut de Cornel George Comșa, fost deputat din partea Partidului Poporului Dan Diaconescu în legislatura 2012-2016. Comșa tocmai s-a aflat în concediu paternal, calitate în care a încasat 102.000 lei, conform declarației de avere. „Nu pot vorbi acum. Reveniți luni (după patru zile - n.r.)", a fost reacția lui Comșa atunci când l-am sunat.

Președinte al acestei formațiuni politice este Petre Marian Leonard, fost consilier local la Primăria Sectorului 5 într-unul dintre mandatele lui Vanghelie și administrator public în cadrul aceleiași instituții.

Sigla PSDI, la fel ca numele, este plagiată după cea a PSD: mult roșu și un trandafir. Partidul nu are nici site, nici cont de Facebook activ.

La nivel istoric, alegerea acestui nume reprezintă cel puțin o lipsă de respect. Un partid cu nume identic a fost înființat în mai 1946 de către o parte din foștii membri ai Partidului Social Democrat care, în decembrie 1945, refuzaseră o alianță cu Partidul Comunist Român. Președintele de atunci al PSDI, Constantin Titel Petrescu, a fost arestat de comuniști în 1948 și a stat în pușcărie timp de 7 ani, la Jilava și Sighet.

Vanghelie își asumă partidul

„Vreau să mă bat, de aceea am făcut și acest partid a cărui lansare o să o facem în luna ianuarie. Se numește Partidul Social Democrat Independent (PSDI) și cred că românii vor înțelege și vom izbândi să ne debarasăm de aceste gunoaie care au distrus această țară. (...) O să fie un partid de stânga, un partid - dacă vreți - în care muncitorii să se regăsească și când spunem muncitori, ne referim de la CFR-iști, de la cei care lucrează pe vagoane, până la vânzătorii de la Metro, de la Carrefour, că nu mai există nimenea astăzi care să poată să le ia apărarea. Va fi un partid de stânga, la stânga PSD-ului, stânga naționalistă, în sensul cel mai coerent al lucrurilor, în sens pozitiv".

Declarația îi aparține lui Marian Vanghelie și a fost dată în ianuarie a.c. Totuși, formal, Vanghelie nu este nici măcar membru al PSDI.

CANDIDATELE social-democrate independente Berchez (sus) și Ciubucă, pe lista de europarlamentare

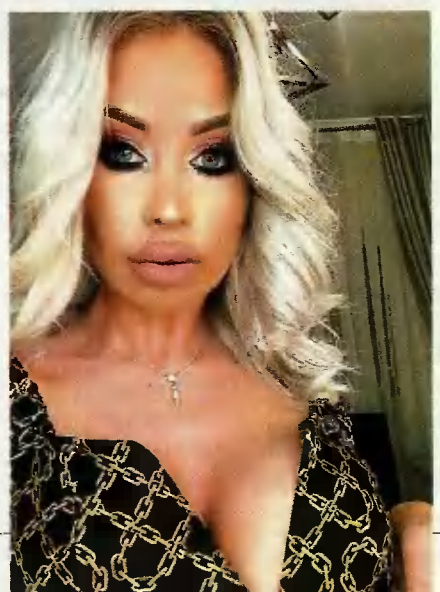

Ghenciu, alias Angelina Jolie de la PRM

O altă ciudățenie de pe liste este Angela Ghenciu, jurist la Camera Deputaților și președintele Sindicatului angajaților din instituție. Mare fană a actriței Angelina Jolie, de la al cărei nume și-a intitulat contul propriu de Facebook, Ghenciu pare să lase la o parte obiectivitatea de jurist și s-a avântat să dezbată politică atât ca membru de partid, cât și ca postac pe rețelele de socializare. Din păcate pentru ea, lista Partidului România Mare, cel care a propus-o pentru viitoarele alegeri, a fost respinsă, așa că i-a mai rămas doar contul de Facebook. „Dragii mei, statul român actual reprezintă înțelepciunea generațiilor trecute! Prin urmare, tb să promovăm respectul față de valorile tradiționale, responsabilizând astfel oamenii politici actuali!", a scris ea într-un comentariu la o postare din decembrie 2018.

Femeia a distribuit multe știri legate de vicepremierul italian Matteo Salvini și a reacționat astfel la o știre de pe un site în care se susținea că Vladimir Putin dorește să îl aresteze pe Soroș: „Ce fac sorosiștii în Italia..."

Primăvara asta candidăm în familie

Pe unele liste se regăsesc persoane apropiate de capii partidelor ce le-au întocmit. Astfel, la Partidul Neamul Românesc (respins de la alegeri de Biroul Electoral Central) printre candidați se afla Elena Rocsana, soția prim-vicepreședintelui Mircia Chelaru.

La Uniunea Națională pentru Progresul României, președintele Gabriel

GABRIEL OPREA, lider al UNPR, a revenit în politică și l-a impus pe ginerele său pe lista pentru Parlamentul European

Oprea l-a impus la poziția 19 pe ginerele său, Alexandru Marius Tudor. Recent, Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare i-a retras titlul de doctor lui Tudor - titlu obținut de la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" - pentru că lucrarea sa de doctorat a fost plagiată. Anterior, Oprea a pățit același lucru, cu o acuzație similară confruntându-se în prezent și fiica sa, Ana Maria.

Preotul dat afară pentru „curvie"

Tot la Partidul Neamul Românesc, la poziția 11, se afla Alexandru Gabriel Mascaș (65 de ani), preot caterisit. În 2016, Arhiepiscopia Tomisului a emis un comunicat în care a precizat că preotul Mascaș a fost în atenția tribunalului bisericesc de două ori, pentru mai multe abateri, printre care „adulter" și „curvie".

Partidul Prodemo al încă europarlamentarului Cătălin Ivan o are la poziția 2 pe fosta actriță de telenovele Ioana Picoș-Făgădaru (33 de ani). În declarația de avere, aceasta a menționat și proprietatea asupra unui loc de veci din Cimitirul Constantin și Elena din municipiul Brăila. Conform documentului, acesta are dimensiunile de 1,20/2,50 metri.

Bani mulți, tentații mari

Șapte candidați independenți și 23 de formațiuni politice s-au înregistrat la Biroul Electoral Central (BEC) în vederea alegerilor europarlamentare din 26 mai 2019 – în total, aproape 700 de candidați. BEC a validat doar candidaturile a 13 partide și alianțe și a trei candidați independenți: Partidul Social Democrat, Alianța 2020 USR+PLUS, Alianța Liberalilor și Democraților, Uniunea Națională pentru Progresul României, PRO România, Partidul Național Liberal, Uniunea Democrată Maghiară din România, Partidul Mișcarea Populară, Partidul România Unită, Partidul Social Democrat Independent, Partidul PRODEMO, Blocul Unității Naționale, Partidul Socialist Român, Gregoriana Tudoran, George Simion și Peter Costea. Aceștia se vor bate pe cele 33 de mandate alocate României în Parlamentul European - instituția legislativă a Uniunii Europene aleasă prin scrutin direct o dată la cinci ani. Deseori, europarlamentarii sunt invidiați pentru veniturile lor, acestea putând ajunge la 20.000 de euro lunar. Cu toate acestea, există situații în care unii dintre aceștia au fost prinși în timp ce și-au înșelat, într-un fel sau altul, angajatorul.

Adrian Severin a stat la pușcărie pentru că a luat șpagă ca să facă lobby în favoarea unei legi, iar Petru Luhan a fost trimis în judecată, zilele trecute, deoarece a decontat 50.000 de euro pentru transportul România – Franța - Belgia.

Printre altele, Luhan a susținut că a făcut deplasări cu autoturismul între localitatea de domiciliu și orașele Strasbourg sau Bruxelles, deplasări care, în realitate, erau efectuate cu avionul. N

FOTO: FACEBOOK; INQUAM / RAUL STEF

JOC GEOPOLITIC

Ceva e putred în Danemarca! Rusia a aflat pe pielea ei

Danemarca ar putea încurca planurile Rusiei de a construi conducta Nord Stream 2 în timp util, pentru a pune Ucraina în dificultate și a mări dependența energetică a Europei.

„AICI NU ESTE VORBA DOAR despre gaze. Este una dintre cele mai importante decizii de politică externă ale Danemarcei de la Războiul Rece încoace". Analiza lui Hans Mouritzen, expert în politică extemă la Institutul Danez pentru Studii Internaționale, pentru prestigioasa agenție de presă Reuters este infailibilă.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

În mod cert, blocarea sau autorizarea construirii Nord Stream 2, conducta ruso-germană de o mare însemnătate geopolitică, este o decizie extrem de dificilă. Blocarea ar transforma Rusia într-un adversar periculos, având în vedere proximitatea geografică. Aprobarea ei ar însemna alterarea relațiilor cu SUA, partenerul din NATO care vrea să blocheze cu orice preț creșterea dependenței energetice a Europei față de Rusia.

Pentru moment, Danemarca a amânat luarea unei decizii.

A respins deja prima rută propusă de Moscova pentru conductă, a respins-o și pe a doua și a cerut Rusiei să înainteze o a treia propunere. A început deja să semene a tergiversare voită. De decizia Danemarcei depinde

Danemarca se află în fața uneia dintre cele mai importante decizii de politică externă de la Războiul Rece încoace

foarte mult cum vor evolua relațiile internaționale pe termen scurt și mediu.

Ce este Nord Stream 2

Nors Stream 2 este o conductă în lungime de 1.225 km, care ar trebui să fie construită în paralel cu conducta Nord Stream. Capacitatea de transport a ambelor conducte ar fi de 55 de miliarde de metri cubi de gaz (2 x 27,5 miliarde de metri cubi anual).

Sistemul Nord Stream este compus din două conducte care traversează Marea Baltică. Nord Stream 1 pleacă din Vyborg (Rusia) până în Lubmin/Greifswald (Germania), iar Nord Stream 2 din Ust-Luga, tot până în Lubmin/Greifswald.

Nord Stream 2 traversează Zona Economică Exclusivă (ZEE) a Rusiei, Finlandei, Danemarcei și Germaniei, precum și apele teritoriale ale Rusiei, Germaniei și Danemarcei (în prima variantă de traseu). Ea nu interferează cu Zona Economică Exclusivă a țărilor baltice și a Poloniei, ostile Rusiei.

Costurile de construcție se ridică la 11 miliarde de euro și vor fi acoperite de gigantul rus Gazprom, în proporție de 50%, cealaltă jumătate urmând a fi acoperită de ceilalți acționari ai Nord Stream AG, compania de proiect: OMV – Austria, Royal Dutch Shell – Anglia și Olanda, Engie – Franța, Uniper și Wintershall – Germania. Acordul de finanțare a fost semnat în aprilie 2017. Până în prezent, patru țări au aprobat construcția conductei, având în vedere faptul că le traversează apele teritoriale sau zonele economice exclusive: Finlanda, Suedia, Germania și Rusia. Singura țară care nu a luat încă o decizie este Danemarca.

A treia rută

Conducta Nord Stream 2 ar urma să traverseze 139 de km prin apele teritoriale ale Danemarcei. Asta pentru că această țară scandinavă deține o insulă în largul Mării Baltice, la nord de Polonia. Insula Bornholm.

În data de 28 martie 2019, Agenția Daneză pentru Energie a solicitat o evaluare de mediu pentru un al treilea traseu pentru gazoductul Nord Stream 2, o decizie care, mai mult ca sigur, va întârzia proiectul. Cele două cereri precedente sunt, de o bună bucată de vreme, în evaluarea autorităților daneze.

Această a treia rută va traversa zona economică exclusivă a Danemarcei, la sud de insula Bornholm. „Este o zonă care a devenit disponibilă după încheierea negocierilor de demarcare cu Polonia", a declarat purtătorul de cuvânt al Agenției Daneze pentru Energie, Ture Falbe-Hansen, citat de Reuters.

El a punctat că noua rută trebuie evaluată de către Danemarca și statele vecine. „Va dura câteva luni, dar nu este posibil să spun cât va dura", a spus el. În mod cert, construcția conductei va trena semnificativ, deoarece va fi nevoie de o nouă dezbatere în baza Convenției de la Espoo, unde „părțile afectate" din proximitatea traseului pot acuza impactul transfrontalier. Convenția de la Espoo este o organizație internațională care evaluează impactul asupra mediului al unor proiecte transfrontaliere. Convenția a fost adoptată la 25 februarie 1991 și a intrat în vigoare la 10 septembrie 1997.

Jens Mueller, purtătorul de cuvânt al Nord Stream 2, a precizat că organizația sa va evalua solicitarea Agenției Daneze pentru Energie, fără a preciza dacă demersul acesteia va întârzia sau nu proiectul.

„Lupta împotriva deciziei daneze ar lua ani întregi", le-a scris, însă, șeful consorțiului Nord Stream 2, Matthias Warnig, acționarilor companiei de proiect, potrivit Politico.

CANCELARUL GERMANIEI, Angela Merkel, este unul din cei mai mari avocați ai intereselor economice ale Rusiei lui Vladimir Putin

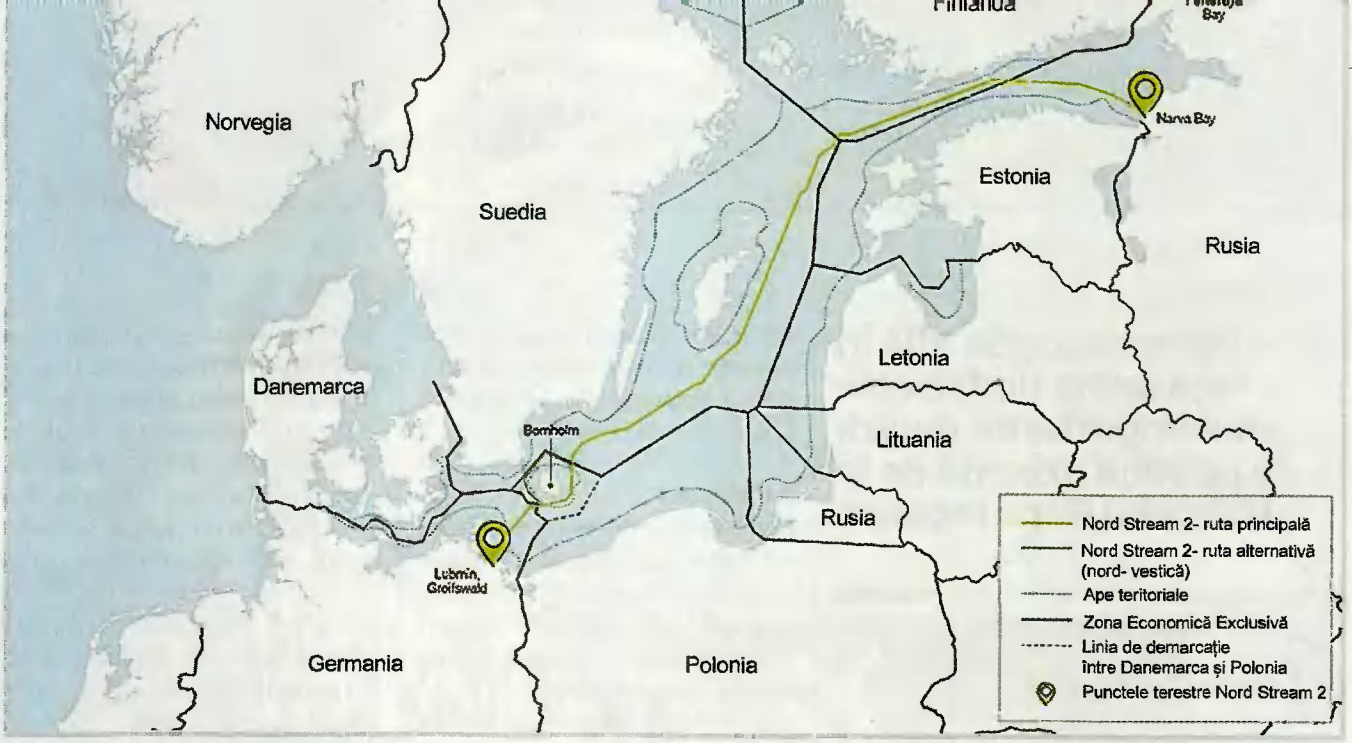

Despre celelalte două solicitări ale Rusiei, Ture Falbe-Hansen a precizat că „sunt încă în stadiu de analiză şi nu există o dată fermă pentru luarea unei decizii".

Prima solicitare vizează aprobarea unei rute a conductei care traversează apele teritoriale ale Danemarcei, din proximitatea coastei insulei Bornholm. Ea a fost depusă în aprilie 2017.

În ianuarie 2018, Parlamentul de la Copenhaga a adoptat o modificare legislativă care prevede că construirea conductei trebuie avizată şi de Ministerul de Externe, nu doar de cel al Economiei. Diplomaţia daneză a fost chemată să analizeze implicaţiile Nord Stream 2 asupra securităţii naţionale şi de apărare.

Din acest motiv, în august 2018, Nord Stream 2 a propus un traseu alternativ, conducta urmând să traverseze zona economică exclusivă a Danemarcei, nu şi apele teritoriale, deci nu mai este nevoie de avizul Externelor. A doua rută este evaluată de Agenţia Daneză pentru Energie doar în ceea ce priveşte respectarea criteriilor de mediu şi de siguranţă.

În august anul trecut, Falbe-Hansen a precizat că, de obicei, durează aproximativ 12 luni pentru a procesa o cerere de autorizare, în funcţie de complexitatea sa, de rezultatele evaluării impactului asupra mediului în Danemarca şi de impactul potenţial transfrontalier în ţările afectate.

Astfel, Nord Stream 2 va trebui să aştepte până în luna august a acestui an pentru o decizie privind ruta alternativă. Atâta doar că nu există un termen legal pentru luarea unei astfel de decizii, iar solicitarea de avansare a unei a treia rute este un semn clar că decizia de aprobare este încă departe. „În acest caz, ne grăbim foarte încet", a spus o sursă guvernamentală.

Ruta alternativă

Consorţiul Nord Stream 2 ia în calcul un traseu alternativ la nord de insula daneză Bornholm, care nu traversează nici apele teritoriale, nici Zona Economică Exclusivă a Danemarcei. Asta înseamnă costuri suplimentare (cu cel puţin 5% mai mult, potrivit contractorului Allseas) şi o perioadă mai lungă de implementare a proiectului. „Trebuie să ne facem planuri pentru această posibilitate", a declarat directorul financiar al consorţiului, Paul Corcoran, citat de Reuters. Potrivit unor surse citate de Reuters, reorientarea conductei nu va fi atât de simplă după cum estimează compania de proiect. „Compania Nord Stream 2 consideră posibilitatea schimbării rutei drept periculoasă din punct de vedere economic", a precizat pentru Reuters un înalt oficial european, care a estimat şi costul rerutării. „Am fost şocat să văd cât de mare este", a precizat sursa citată.

Ruta ucraineană

Din acest motiv, Gazprom şi partenerii săi comerciali nu vor putea finaliza Nord Stream până la sfârşitul anului 2019, când expiră contractul de tranzit al Rusiei cu Ucraina. Astfel, Rusia ar putea fi nevoită să folosească în continuare ruta ucraineană, pentru a-şi îndeplini obligaţiile contractuale de furnizare de gaze către clienţii europeni.

Problema este că Moscova va trebui să negocieze cu Kievul, cu care se află în conflict armat de ani buni, noi condiţii de tranzit pentru anul 2020, iar Ucraina insistă ca aceste condiţii să fie în conformitate cu noile regulile ale UE. Reguli care reduc dependenţa Europei de gazul rusesc şi favorizează energia alternativă.

În plus, interesul Rusiei este să pedepsească economic Ucraina, ţară care încasează taxe de tranzit, pentru că gazul rusesc îi traversează teritoriul. Potrivit Ukrtransgaz, operator ucrai-

NEFINALIZAREA
conductei până la sfârșitul lui 2019 este în avantajul Ucrainei, care va încasa taxe de tranzit

nian de transport de gaze naturale, după operaționalizarea Nord Stream 2, Ucraina va pierde venituri de până la 720 milioane dolari pe an, în condițiile în care Gazprom a anunțat deja că va transfera 20 de miliarde metri cubi de gaze naturale, transportate prin Ucraina, către Nord Stream.

„Faptul că planurile concernului ruso-austriaco-german de a termina gazoductul până la finalul acestui an au fost întârziate va avea efecte politice majore și va complica negocierile dintre Rusia, Ucraina și Comisia Europeană privind tranzitul de gaze prin Ucraina. În joc este eventuala prelungire a acordului de tranzit cu Ucraina pentru transportul gazelor rusești către piața vest-europeană. Acordul expiră anul acesta. Rusia nu vrea să prelungească acordul, iar Ucraina ar putea fi lipsită de încasări substanțiale", a rezumat situația publicația Politico.

Duel SUA-Germania la München

În februarie a.c., cancelarul Germaniei, Angela Merkel, a folosit tribuna Conferinței de securitate de la Munchen pentru a pleda cauza relațiilor economice dintre UE și Rusia, despre care a vorbit ca despre un „stat partener". „Geostrategic, Europa nu poate avea un interes în ruperea relațiilor cu Rusia", a spus ea.

„Dacă în timpul Războiului Rece am importat cantități mari de petrol din Rusia, nu știu de ce ar trebui să fie mai rău acum. Rusia rămâne un partener(...) Vrem să facem Rusia dependentă doar de China? Acesta este interesul nostru european? Nu cred", a punctat Merkel. Despre Nord Stream 2, cancelarul german a punctat: „O moleculă de gaz rusesc rămâne o moleculă de gas rusesc, fie că este transportat via Ucraina sau via Marea Baltică".

Cel care i-a dat replica în conferință a fost vicepreședintele SUA, Mike Pence. „Nu putem asigura securitatea aliaților noștri în Occident în timp ce ei sunt dependenți de Est", a spus Pence.

Ca să nu mai vorbim că, la summitul NATO din 2018, tensiunile dintre Donald Trump și Angela Merkel au izbucnit la scenă deschisă. Anterior, președintele american acuzase Germania că este „este prizoniera Rusiei", în contextul înțelegerii Nord Stream 2.

O nouă rută prin nordul insulei Bornholm ar însemna creșterea costurilor Nord Stream 2 cu 5%

Revenind: de la München, Pence a plecat la Varșovia, unde a dat asigurări că SUA vor face tot ce le stă în putere pentru a opri construcția gazoductului Nord Stream 2. Vizita oficialului american în Polonia nu a fost întâmplătoare, având în vedere că această țară a încercat să oprească proiectul Nord Stream 2 în cadrul negocierilor privind noua directivă europeană a gazelor.

Țările-membre au ajuns la un compromis, negociat sub președinția română a Consiliului UE. Acordul preliminar la care au ajuns cei 27 întărește regulile europene, nu blochează proiectul ruso-german, dar obligă țările terțe să respecte legislația UE.

În opoziție cu Angela Merkel, germanul Manfred Weber, candidat PPE la șefia Comisiei Europene, a declarat: „Sunt de părere că trebuie oprit proiectul Nord Stream 2. În astfel de vremuri în care negocierile cu Rusia sunt atât de complicate, nu ar trebui să facem astfel de proiecte. Până la urmă, este un proiect politic, nu unul economic și trebuie să ne asigurăm că acesta nu va fi pus în practică", a spus Weber, într-un interviu acordat pentru Deutsche Welle la finalul Summitului PPE de la București.

ULTIMELE ZILE
La sfârșitul lui martie, Forțele Democratice Siriene au declarat „înfrângerea teritorială 100%" a grupării Statului Islamic. Din stânga: Vehicule distruse în ultima tabără ISIS, pe 24 martie, în Baghouz; un băiat stă printre clădirile demolate, pe 16 februarie, în Hajin.

DUPĂ ISIS

ÎN SIRIA, kurzii AU CONDUS LUPTA ÎMPOTRIVA ISIS. ACUM, CÂND AMERICA IA ÎN CALCUL RETRAGEREA TRUPELOR, ACEȘTI ALIAȚI AI STATELOR UNITE SE CONFRUNTĂ CU O AMENINȚARE EXISTENȚIALĂ REPREZENTATĂ DE VECINII LOR

de Kenneth R. Rosen

MISIUNE ÎNDEPLINITĂ? Femei soldat din FDS participă la o demonstrație în sprijinul unui lider militant kurd întemnițat, pe 15 februarie, în orașul Qamishili. Pe pagina alăturată: Trump arată, plecând de la Casa Albă, pe 20 martie, o hartă a ultimului petic de teritoriu controlat de ISIS.

ERA ÎNCEPUTUL LUI FEBRUARIE și principala magistrală a Hajin-ului era o aglomerare de ciment și fiare. Structurile de la marginea drumului se prăbușiseră iar copiii se jucau printre dărâmături, înconjurați de proiectile de artilerie neexplodate care răsăreau din pământ ca margaretele.

Micuțul oraș din Valea Râului Eufrat, în sud-estul Siriei, era de multă vreme un avanpost kurd și, până de curând, câmp de luptă al grupului militant pentru Statul Islamic. Muniția și avioanele de război ale americanilor și francezilor veneau în sprijinul milițiilor conduse de kurzi, lovind în mod repetat forțele ISIS de aici, reducând autodeclaratul califat al extremiștilor la o mică fâșie de teritoriu – apoi la nimic.

Dar, pe măsură ce civilii kurzi au început să se întoarcă din taberele de refugiați, sentimentul localnicilor era că victoria e departe de a fi clară și pacea departe de a fi sigură. ISIS nu se prăbușea cât, mai degrabă, se transforma. În loc de armată de ocupație, devenea o insurgență fără stat, coordonând atacuri sinucigașe, amplasând bombe pe marginea drumurilor și instalând puncte de control aleatorii pentru a-i prinde pe civilii neavizați și a-i forța să își declare supunerea.

Mai îngrijorătoare pentru kurzi era însă o altă stare de fapt: retragerea Statelor Unite din Siria. Declarând învins ISIS-ul, președintele Donald Trump a anunțat în luna decembrie planurile de retragere ale celor aproximativ 2.000 de soldați americani care, în ultimii patru ani, antrenaseră, înarmaseră și sprijiniseră Forțele Siriene Democrate conduse de kurzi. Parteneriatul nu numai că facilitase victorii militare, dar le conferise kurzilor, o minoritate în mod istoric marginalizată, o influență politică fără precedent. În timpul sângerosului război civil din țară, FSD-ul a ajuns să controleze aproximativ un sfert din teritoriul Siriei, cu acces la importante resurse agricole și energetice.

Liderii kurzi au sperat că acest nou statut – și alianța cu Statele Unite – vor conduce la un nou model de auto-guvernare, dacă nu la autonomie totală, pentru oamenii lor din Siria. Însă acum, cu iminenta retragere a Statelor Unite, aceste vise se năruiesc rapid.

Kurzii se confruntă cu pericole existențiale din toate direcțiile. Turcia îi privește pe kurzi – și miliția afiliată FSD-ului cunoscută sub denumirea de Unități de Protecție ale Poporului Kurd (YPG) – ca pe niște teroriști și a sprijinit o ofensivă de două luni în orașul Afrin pentru a-i împiedica pe kurzi să amplaseze un avanpost în nord-vestul Siriei, în apropierea granitei cu Turcia. Între timp, președintele sirian Bashar al-Assad este și el hotărât să diminueze teritoriul grupului, nerăbdător să preia controlul teritoriilor pe care kurzii le-au adoptat în marșul lor de a izgoni ISIS, oraș după oraș.

Acum, kurzii se confruntă cu o ecuație simplă. Fie americanii rămân și stabilizează regiunea, sau pleacă și îi lasă pe kurzi în bătaia focului vecinilor lor. „Nu există o a treia opțiune", spune șoferul meu Osama, care m-a rugat să nu îi folosesc numele de familie de teama represaliilor. „Războiul din Siria este un fel de Al Treilea Război Mondial".

Confuzia politică nu e ceva nou pentru kurzi. Imperiul Otoman i-a ignorat în mare parte, până când a fost descoperit petrol în ceea ce e acum Irakul de nord, la est de regiunea siriană Rojava. După Primul Război Mondial, controlul a fost preluat de britanici și împărțirile de teritorii au lăsat kurzii pe dinafară – o moștenire care încă bântuie regiunea.

Tensiunea este mai pronunțată în Turcia, unde, din anii 1980, Partidul Muncitorilor din Kurdistan, sau PKK, a condus o insurgență pentru autonomie. Asemeni Turciei, atât Statele Unite cât și Uniunea Europeană au catalogat de foartă multă vreme PKK-ul drept organizație teroristă.

Dar, pe măsură ce a pornit Primăvara Arabă și Siria s-a scufundat în război civil, limitele aliaților au început să se estompeze. Toate părțile și-au găsit în curând un dușman comun în ISIS, care a profitat de tulbu-

„DACĂ STATELE UNITE AR DISPĂREA MÂINE, ASA, DIN SENIN, FORȚELE DEMOCRATICE SIRIENE S-AR PRĂBUȘI"

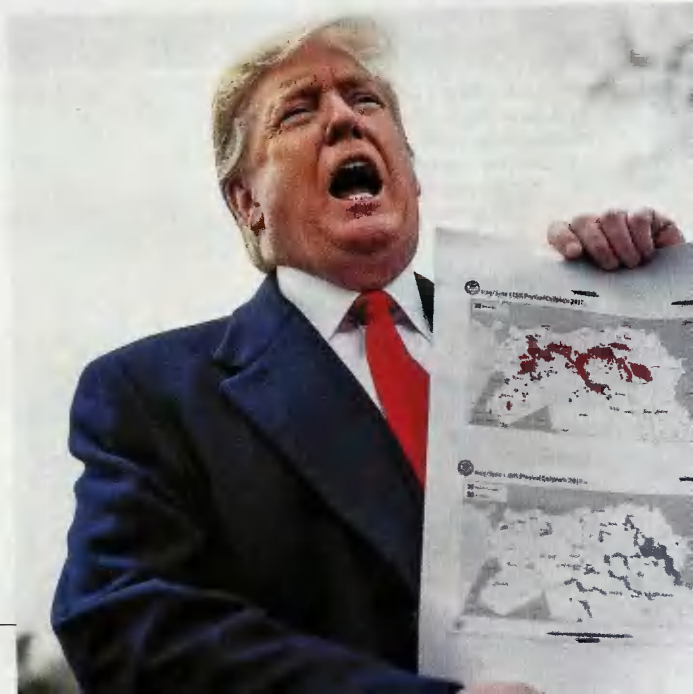

COSTUL RĂZBOIULUI

[1] Oamenii poartă un sicriu în timpul unei înmormântări în sud-estul Turciei, după ce un sinucigaş înarmat cu o bombă, cu legături cu ISIS, a atacat o nuntă în 2016, ucigând 50 de invitaţi. [2] Luptătorii FDS pozează cu steagul american, pe scenă, după ceremonia de anunţare a înfrângerii ISIS în Baghouz. [3] Mattis, care a demisionat după anunţul lui Trump de retragere a trupelor din Siria. [4] Un membru FDS ridică steagul miliţiei în emblematica piaţă Al-Naim, în Raqa, în 2017. [5] Un suporter al liderului PKK Abdullah Ocalan ţine steagul naţional kurd deasupra unuia din leii de bronz din Piaţa Trafalgar din Londra. [6] Votel, care le-a spus politicienilor americani că ISIS „nu are remuşcări, este de neclintit şi radicalizat". [7] O femeie este arestată de poliţia turcă în timpul unei demonstraţii de protest împotriva unei operaţiuni turce menită a alunga Unităţile Kurde de Apărare a Poporului din Siria. [8] Femei şi copii evacuaţi din ultima tabără ISIS din Baghouz. [9] Un luptător FDS stă de veghe în timp ce oamenii se aliniază în zona de control a evacuaţilor ISIS. [10] Arme ISIS confiscate în Baghouz. [11] Demonstranţi sirieni în oraşul majoritar kurd Qamishli, ţinând un portret al lui Assad, în decembrie 2018, şi cerând protecţia armatei siriene împotriva Turciei. [12] Soldaţii americani poartă rămăşiţele lui Scott Wirtz, unul dintre cei patru americani ucişi în luna ianuarie de un sinucigaş ISIS cu bombă.

FOTO: DIN PAGINILE INTERIOARE: 1: AHMED DEE GETTY; 2: 10. CHAS MCGRATH/GETTY; 3: JONATH ERNST/GETTY; 4: BULENT KILIC/GETTY; 5: SION TOUHIG/GETTY; 6: SAMUEL CORUM/GETTY; 7: OZA

FOTO: BULENT KILIC/AFP/GETTY; BRENDAN SMIALOWSKI/AFP/GETTY

rări și a obținut controlul unor porțiuni mari de teritoriu în Irak și Siria, creând un stat rebel de dimensiunea Marii Britanii. Unitățile de Apărare a Poporului au condus lupta împotriva ISIS în regiune și, în 2014, Statele Unite au aprobat planurile de a le înarma și de a le sprijini campaniile militare cu atacuri aeriene. Au urmat și trupele, majoritatea cu rol consultativ.

Prezența americană în Siria a fost însă întotdeauna ceva obscur, în așa măsură încât soldații nu au niciun fel de însemne pe uniformă care să ateste compania militară din care fac parte. (Comandanții au declinat cererile de interviuri.) Armata nu se află acolo cu mandat din partea Națiunilor Unite, iar Congresul nu a autorizat niciodată ocupația. În ciuda acestui lucru, Statele Unite au construit baze în nordul kurd.

Pentru Statele Unite, să rămână în Siria ar putea fi un lucru la fel de rău ca retragerea. Nu numai că viețile soldaților sunt în joc, dar genul acesta de implicare ar putea însemna cheltuirea a miliarde de dolari în plus pe un conflict al cărui final nu se întrezărește. Există și riscul unei situații involuante, ca în Afganistan, unde trupele americane au propus o misiune de păstrare a păcii, care după 20 de ani, abia acum înregistrează succese timide în privința unor discuții promițătoare pe tema păcii. În plus, o prezență militară americană într-o țară care nu o sprijină este o politică externă care seamănă mai degrabă cu colonizarea.

Toate lucrurile acestea au condus la dorința lui Trump de a „pleca de acolo". Anunțul brusc al președintelui din luna decembrie, referitor la o retragere imediată, a șocat kurzii, dar și propria administrație; secretarul Apărării Jim Mattis a demisionat, ca și trimisul special al președintelui la coaliția internațională de luptă împotriva ISIS. Oprobriul internațional l-a determinat pe Trump să schimbe discursul și, în luna februarie, a propus un compromis: o forță „de menținere a păcii" compusă din aproximativ 400 de soldați – jumătate dintre ei pentru a contracara Iranul, care l-a sprijinit pe Assad în războiul civil, și jumătate pentru a sprijinii kurzii din „zona sigură" de la granița turco-siriană.

Unii experți văd prezența continuă a Statelor Unite drept crucială, atât pentru forțele de coaliție conduse de kurzi, care au sporit până la 60.000 de mii de persoane cu finanțarea americană, cât și pentru strategia de contraterorism a Statelor Unite.

„CÂND AU SPUS CĂ AMERICANII VOR PLECA, EU, PERSONAL, M-AM ÎNTRISTAT. LE-AM SPUS VERILOR MEI CĂ VOM VEDEA CE SE VA ÎNTÂMPLA"

În 2018, forțele turce au invadat teritorii kurde din nord-vestul Siriei. Când FDS-ul s-ar deplasawt pentru a se confrunta cu forțele turce, ISIS a pus în scenă o revenire. Chiar și cu sprijin aerian american, miliția era prea dispersată.

„Dacă Statele Unite ar dispărea mâine, coaliția Forțelor Democratice Siriene s-a prăbuși", spune Max Markusen, director asociat al Proiectului împotriva Amenințărilor Transfrontaliere la Centrul pentru Studii Strategice și Internaționale din Washington, D.C. „Turcia ar invada. E primul lucru care s-ar întâmpla".

Apoi există amenințarea Hayat Tahrir al-Sham, o filială Al-Qaeda care a ajuns să dețină 5% din Siria de nord-vest, vizavi de teritoriul kurd. Aceste mici buzunare de insurgenți – similare celor din Afganistan, ca și filialelor ISIS din Africa și Filipine – pot constitui semințele unui viitor conflict. Toamna trecută, Jennifer Cafarella, director de cercetare și analist pe teme siriene la Institutul nonprofit pentru Studiul Războiului, a subliniat riscul.

„Experiența războiului sirian va fi la fel de formatoare pentru Al-Qaeda ca jihadul afgan", a declarat ea. „Siria este următorul Afganistan".

DEOCAMDATĂ, KURZII PAR SĂ EXPLOREZE TOATE OPȚIUNILE.

În luna decembrie, reprezentanții kurzi s-au îndreptat către Assad, în speranța formării unei alianțe, poate subminând și semnalând finalul luptei lor pentru un soi de autonomie. Sunt atenți și la Washington, care, în ultimele săptămâni, a trimis semnale contradictorii.

ULTIMELE ZBATERI Femei cu văluri și bărbați răniți, în cârje, fug din ultimul sat jihadist din estul Siriei, pe 6 martie, după ce forțele sprijinite de americani cuceresc enclava sub asediu. Deasupra: Dunford.

„VREM O VIAȚĂ LINIȘTITĂ. NU VREM SĂ NE FIE UCIȘI COPIII DE SINUCIGAȘI CU BOMBE“

La sfârșitul lunii martie, *The Wall Street Journal* a menționat că șefii militari ai Statelor Unite fac planuri să mențină aproximativ 1.000 de soldați în Siria – ca urmare a discuțiilor îndelungi și a neînțelegerilor dintre liderii americani, europeni, turci și kurzi referitor la felul în care ar trebui să funcționeze „o zonă sigură“ siriană. Însă, în orele de după publicare, generalul Joseph Dunford, președintele Grupului Șefilor de Stat Major, a declarat că raportul este „eronat din punct de vedere factic“.

„Continuăm să implementăm directiva prezidențială de reducere a forțelor Statelor Unite până la o prezență reziduală“, a menționat într-o declarație.

Printre oameni, sentimentele vizavi de Statele Unite sunt amestecate. Unii, asemeni lui Abdullah Salim, un fermier de 30 de ani din Hajin, fac bravură cu abilitatea forțelor kurde de a-l proteja, independent de ajutorul american. „Dacă ISIS se întoarce sau dacă invadatorii turci vin aici, triburile din zonă îi vor respinge“, spune el. „Și vom face același lucru dacă regimul Assad ne atacă“.

Însă alții descriu o situație mai fragilă, dependentă de trupele americane. Warshin Sheko, un vânzător de 27 de ani de electrocasnice din Manbij, a fugit din Siria în timpul războiului civil și a locuit patru ani în Turcia, înainte să se întoarcă acasă, în luna februarie. Orașul lui este așezat la răscrucea teritoriului lui Assad, la sud, și zonele controlate de turci, la vest și nord. Pe aici se ajunge și în regiunea independentă Rojava, unde locuiesc majoritatea kurzilor.

„Verii noștri ne-au sunat și ne-au spus că situația este bună și stabilă și ne-au spus că nimeni nu ne va face rău“, îmi spune încălzindu-și mâinile la o plită cu gaz în magazinul lui. „Dar când se spune că americanii vor pleca, eu, personal, mă întristez. Le-am spus verilor mei că vom vedea ce se întâmplă. Situația e bună acum, când americanii sunt aici, iar zona este stabilă, oameni au servicii bune și muncesc“.

Khamis Mohammed, proprietarul de 42 de ani al unui magazin în Manbij, spune și el că americanii ar trebui să rămână să îi protejeze pe kurzi. „De fapt, câtă vreme americanii sunt aici“, spune el, „turcii nu pot face nimic“.

Dar ISIS poate. Când ultimele lupte teritoriale se terminau, în luna martie, liderii militari americani au avertizat că gruparea își schimbă pur și simplu organizarea, pierzând ultima urmă de teritoriu în Siria.

„Ceea ce vedem acum nu este capitularea ISIS, ca organizație, ci, de fapt, o decizie calculată de a menține siguranța familiilor și a capacităților lor“, le-a spus politicienilor generalul Joseph Votel, șeful Statului Major Central al Statelor Unite. „Populația ISIS evacuată din vestigiile rămase ale califatului nu dă dovadă de remușcări, rămâne de neclintit și radicalizată“.

La câteva zile înainte de vizita mea în Siria, patru americani – doi soldați, un civil din Departamentul de Apărare și un contractor – au fost uciși într-un atac sinucigaș cu bombă în afara unui restaurant din Manbij frecventat de occidentali. Alți 16 civili au murit în atacul de pe 16 ianuarie, revendicat de membrii ISIS, deși gruparea nu și-a manifestat de patru ani prezența în oraș.

În decurs de o săptămână, restaurantul era refăcut și gata de funcționare. Abu Omar, 30 de ani, a urmărit scena dintr-un magazin din apropiere. „Explozia bombei a fost un atac terorist și a rănit civilii și a cauzat pagube mai mult decât i-a afectat pe americani, care sunt aici să ne apere și să lupte pentru noi“, spune el. „Vrem o viață decentă, vrem să trăim cu demnitate, vrem să avem o viață liniștită și să nu ne vedem copiii uciși de sinucigași înarmați cu bombe“. N

→ **Kenneth R. Rosen** *a câștigat Premiul pentru corespondenți de război și un Premiu Clarion și s-a aflat printre finaliștii Premiului Livingston pentru jurnalism internațional cu reportajele sale din Irak.*

Lungul drum înainte

DUPĂ OPT ANI SÂNGEROȘI, RĂZBOIUL CIVIL SIRIAN SE APROPIE DE FINAL. ÎNSĂ RECONSTRUCȚIA NU VA FI UȘOARĂ.

La finalul lunii martie, după o operațiune de patru ani sprijinită de americani, forțele de coaliție au izgonit în final gruparea militantă pentru Statul Islamic de pe ultimul petic de pământ deținut în Siria.

Provocarea mai mare va fi însă terminarea războiului civil în curs și reconstrucția Siriei în așa fel încât milioanele de refugiați din toată lumea să se poată întoarce acasă. Acest lucru presupune crearea unui stat care le poate asigura cetățenilor săi siguranța, securitatea și oportunități care să prevină alte revolte și distrugeri.

Este o sarcină descurajantă și greu de crezut că va fi, în viitorul apropiat, dusă la îndeplinire. Natura guvernării siriene și presupusa formă a oricărui acord de încetare a focului prevestesc o pace de formă, dacă nu chiar un conflict înghețat, și ani de suferințe viitoare, potențial combustibil pentru conflicte ulterioare în regiune, un adevărat rai pentru teroriști.

Costul războiului civil sirian a fost enorm. Au fost ucise aproape jumătate de milion de persoane, jumătate din populație a părăsit țara, iar pierderea cumulată, din produsul intern brut, în perioada dintre 2011 și până la finalul lui 2016, a fost estimată de Banca Mondială la un total de 226 de miliarde de dolari. Până acum, nu există nicio estimare clară a costurilor de reconstrucție, deși guvernul sirian a menționat, optimist, suma de 400 de miliarde de dolari.

Cât timp Bashar al-Assad rămâne la putere, nicio astfel de sumă nu va intra în țară. Reconstrucția va fi tratată. Cel mai probabil, guvernul își va folosi veniturile pentru a spijini proiectele aceliților, în zone favorizate. Cetățenii sirieni vor folosi fondurile și orice gen de venituri pentru a-și reconstrui casele. Rusia și Iranul se vor ocupa de aspecte anume – infrastructura pentru petrol și gaze, de exemplu – și vor reconstrui când vor putea obține finanțări și vor fi cointeresate din punct de vedere al proprietății. Însă sancțiunile ulterioare ar putea amâna chiar și aceste eforturi firave.

În circumstanțele potrivite, Siria ar beneficia de asistență multilaterală, asistență bilaterală și participare a sectorului privat din bogatele țări occidentale. Guvernele Siriei și Rusiei au menționat cât se poate de clar că și-ar dori ca Statele Unite și Uniunea Europeană să contribuie cu sume substanțiale.

Cu toate acestea, Statele Unite, Germania și Franța au refuzat explicit, dacă nu cumva au evitat să accepte, iar americanii și europenii sunt, până în acest moment, dedicați respectării Rezoluției 2254 a Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite, adoptată în unanimitate, care cere „guvernare credibilă, incluzivă și nesectară... alegeri libere și corecte... conform celor mai înalte standarde de transparență și responsabilitate", niciuna dintre aceste cerințe nefiind plauzibile sub conducerea lui Assad.

Fără implicarea Statelor Unite și a Uniunii Europene, e greu de crezut o participație la scară largă din partea Băncii Mondiale sau a altor instituții multilaterale. Și nici Rusia, nici Iranul, nu au resursele pentru a finanța o reconstrucție masivă.

Cu eforturile sale Centura și Drumul de a uni zona euroasiatică, Africa și alte părți ale lumii, China ar putea părea un candidat pentru furnizarea fondurilor necesare reconstrucției. Dar Beijingul tinde să fie precaut cu investițiile în zonele de război, iar finanțarea sa provine în mare parte din împrumuturi pentru proiecte de construcție a infrastructurii, deseori puse în practică de companii chineze, mai degrabă decât din investiții. (Informațiile referitoare la Pakistan și Kenya, două zone de activitate finanțată de chinezi, sugerează faptul că termenii împrumuturilor pot fi oneroși.)

Statele din Golf și țările arabe sunt, de asemenea, limitate. În august 2018, Arabia Saudită a contribuit cu 100 de milioane de dolari, dar banii au fost destinați stabilizării, pentru servicii de bază în nord-estul Siriei, nu pentru a ajuta țara să reconstruiască și să prospere. Iar Riyadh are propriile probleme de buget, preferând să facă afaceri cu țări mai prietenoase și mai stabile.

Așa că sirienii vor fi nevoiți să finanțeze ei înșiși o parte din reconstrucție. E probabil că oamenii de afaceri avuți vor investi în proiecte, poate cu participarea deschisă sau nedeclarată a statului, în zonele controlate de guvernare și cel mai probabil implicând porțiuni de teritoriu furate de la refugiați și alți sirieni strămutați. Iar cei care vor primi finanțări din afară le vor folosi pentru proiecte personale de reconstrucție, cum ar fi reconstruirea caselor.

Provocarea adevărată va fi dacă Occidentul va face pași suplimentari pentru a bloca orice activitate în Siria dacă Assad rămâne la putere. În luna ianuarie, Uniunea Europeană a adăugat 11 oameni de afaceri importanți și cinci entități pe lista de sancțiuni, pe motiv că desfășurau activități de construcție pe terenul expropriat de la sirienii strămutați. Iar Congresul Statelor Unite va aproba probabil o listă rugurosă de sancțiuni împotriva Siriei, versiunea precedentă obținând sprijinul Casei Albe.

La data publicării acestui articol, Siria este un conflict înghețat într-o țară divizată, cu un protectorat turc în nord-vestul care adăpostea mii de membri Al-Qaeda, un protectorat american în nord-estul care includea elemente ale Partidului Muncitorilor din Kurdistan, și o zonă de guvernare siriană condusă de un dictator.

O pace stabilă în Siria necesită o reconstrucție care să unească țara. Cu Assad la conducere, acest lucru nu pare plauzibil. Sirienii vor avea parte în schimb de genul de măsuri interne stricte de securitate care au declanșat în primă instanță revoltele, furnizând combustibil pentru viitoare tulburări – și o provocare de securitate pentru regiune timp de ani buni de acum înainte.

CONTROLUL PAGUBELOR

Războiul civil sirian a ucis aproape jumătate de milion de oameni și a strămutat jumătate din populație. Guvernul Assad estimează costul reconstrucției la 400 de miliarde de dolari.

Howard J. Shatz *este economist șef la Fundația nepartizană nonprofit Rand Corp.*

SPORT

Baschet la Steaua și rugby la Dinamo

La 15 ani, Petre Urs a fost selecționat în ambele loturi naționale, de rugby și baschet. A mai făcut și box, în vacanțe, la Steaua, Dinamo și Rapid.

PETRICĂ ERA, DE MIC, CU UN CAP mai înalt decât ceilalți copii de vârsta lui. Cum îi este și numele, se remarca prin forța lui de urs. Așa l-am cunoscut eu la copiii Griviței, când avea vreo 9 ani. Jucasem pe vremuri cu tatăl său în aceeași echipă, un linia I puternic, fost practicant de judo. „Taxiul meu", cum îl alintă Petrică, pentru că a fost mereu lângă el și l-a dus peste tot de când a început să meargă: la rugby, la înot, la baschet, la box, la atletism, la jiu-jitsu și chiar la pian.

Petre are acum, la 16 ani, 1,85 m înălțime, 98 de kilograme și, cu acest gabarit, face față atât cerințelor de la rugby, cât și celor de la baschet. Sunt totuși două sporturi complet diferite din punct de vedere al regimului de efort, dar și al calităților fizice necesare.

La 6 ani, Petre a fost adus de tatăl lui pe terenul Parcul Copilului, iar primul lui antrenor a fost Florian Beșliu de la RC Grivița.

„Mi-a pus balonul în brațe, apoi am făcut câteva exerciții cu balonul și mi-a spus că așa a făcut și el la primul antrenament. Mi s-a părut foarte interesant", își amintește Petre.

La scurt timp a venit și primul meci, la categoria U8. Râde: „Atunci am vrut să dau eseu în terenul meu. Așa că am alergat în sens invers pentru că nu aveam adversari în față și nu venea nimeni după mine". La opt ani, a participat la primul turneu în străinătate. „Am luat mingea pe cont propriu, am marcat un eseu și așa mi-am dat seama că nu e așa de greu, am căpătat încredere".

În 2013, la 9 ani, fusese selecționat în lotul Bucureștiului de U12, cu care a participat la turneul de la Citta di Vitterbo, în Italia. Era totuși un copil, chiar dacă nu prea avea adversari de talia lui. „Am plecat atunci cu autocarul. Abia plecasem și am băgat capul după perdea și am început să plâng după mama. În Italia, am sunat-o zilnic. Îmi aduc aminte cu plăcere de perioada aceasta", își amintește Petre.

În paralel, mama, profesoară de fizică, l-a dus și la baschet, la Școala nr. 179 din Bucureștii Noi, acolo unde practica acest sport ca pe-o joacă.

„În clasa a IV-a , prietenul meu cel mai bun mi-a zis că pleacă la Târgu Mureș la turenul final de baby baschet, categoria U10. Acasă, i-am povestit lui tata. El m-a întrebat dacă vreau să merg și eu am zis că nu m-ar deranja. Am fost la două antrenamente, au văzut că eram înalt, mă descurcam și cu mingea și m-au luat la turneul final. Am luat locul 5, iar ca

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

ÎN CULORILE CLUBULUI
de rugby Dinamo, după meciul câștigat cu Steaua la începutul acestei luni (stânga). În plină acțiune la baschet, cu echipa Steaua. Fază de atac într-un meci de campionat (jos)

urmare a jocurilor bune am mers și cu copiii mai mari de la categoria U12", spune sportivul. Cariera lui sportivă avea să meargă înainte, cu rezultate foarte bune în ambele sporturi, dar și la școală.

Drumul spre Dinamo și Steaua

Până în 2015, a jucat rugby la RC Grivița, apoi, până în 2018 a fost la Șoimii București, iar de anul trecut joacă pentru Dinamo. Tot anul trecut, echipa de baschet ACS Agronomia a fuzionat cu Steaua București. Înainte, jucase la ACS 4 Sports.La ambele sporturi a obținut o mulțime de titluri și medalii.

În 2015, a câștigat cu selecționata Bucureștiului turneul de la Citta di Vitterbo, în Italia. Tot atunci a primit și titlul de cel mai bun jucător al competiției.

În 2017, Petre era singurul român care participa la campusul de vară al echipei engleze „Saracens" – dublă campioană a Europei, apoi, în țară, la trialul de la Baia Mare era selecționat în lotul național la U14. La scurt timp, Petre câștiga finala mică a Turneului Capitalelor de la Paris, jucând chiar în echipa Parisului. În același timp, apăreau și rezultatele de la baschet. În anii 2014, 2015 și 2016 a fost selectat în primii 10 jucători din țară și a participat la stagii de pregătire cu antrenori americani. În sezonul 2015-2016 obținea trofeul de cel mai bun recuperator al campionatului național de baschet, categoria U13.

În 2017 era selecționat în lotul național de baschet după un trial care a avut loc la Sighet. 2018 este un an pe care ar vrea să-l uite. La primul meci de rugby din campionat avea să se accidenteze la un genunchi. Au urmat două operații și șase luni de refacere, dar acum a revenit parcă mai pregătit. Cu Dinamo se luptă pentru primul loc la rugby, iar cu Steaua se bate la un loc pe podium la baschet.

Programul de antrenament

Un sportiv de performanță are oricum un program încărcat și dacă practică o singură disciplină. O săptămână normală pentru Petre arată cam așa:

- De luni până vineri, școală până la ora 14.00
- Luni, școală, antrenament TRX, antrenament baschet
- Marți, școală, antrenament rugby 18.30 – 20.00, antrenament baschet 21.30 – 23.30
- Miercuri, școală, antrenament TRX, antrenament baschet
- Joi, școală, antrenament rugby 18.30 – 20.00, antrenament baschet 21.30 – 23.30
- Vineri, școală, antrenament rugby 18.30 – 20.00, antrenament baschet 21.30 – 23.30
- Sâmbătă/Duminică – meciuri rugby și baschet la categoriile U16, U17

L-am întrebat ce face în timpul liber. Am primit răspunsul standard pentru sportivii de performanță: „Mă odihnesc. Apoi, de câte ori pot, mă întâlnesc cu prietenii".

Printre primii și la școală

Cu tot programul sportiv aglomerat, își face timp și pentru școală. Petre este acum în clasa a IX-a la Colegiul I.L. Caragiale din București și a încheiat primul semestru cu media generală 9,05.

Vorbește fluent engleză știe să cânte bine si la pian, instrument pe care l-a studiat de la 6 la 12 ani.

Vara, când intră în pauză cu competițiile de rugby și baschet, merge la box și la atletism. A făcut box la Steaua, Dinamo și Rapid, dar numai ca antrenament complementar, pentru că nu a boxat niciodată într-o competiție. Iarna îi place să schieze sau să patineze.

Își dorește să devină avocat, dar vrea să se specializeze în străinătate. Înainte de a se accidenta era în discuții cu un colegiu din Scoția. Acum ar vrea ca de anul viitor să-și continue studiile în Anglia, dacă se poate.

Petre a încheiat primul semestru din clasa a IX-a cu media generală 9,05

Experiențele „Saracens" și „Paris"

Stadiul de pregătire de la Saracens și-a pus amprenta pe pregătirea lui Petre. Acolo a predominat pregătirea tehnică și l-a impresionat modul de predare a antrenamentului.

„Ceilalți sportivi erau toți francezi, aveau un nivel de pregătire foarte înalt și ei nu jucau neapărat la echipele de primă mână din campionatul lor. Jucam foarte mult pe atins și nu pe placaje pentru că se urmărea creerea de spații și nu contactul".

O altă experiență de neuitat a fost meciul jucat cu echipa Parisului în 2017, la Turneul Capitalelor de rugby în 7 pentru juniori. A jucat chiar în finala mică împotriva echipei din Glasgow, a dat o pasă de eseu și echipa a ieșit pe locul trei. Toți coechipierii erau mai mari cu un an decât el, dar acest lucru nu s-a simțit pe teren.

„Tot turneul a fost foarte frumos. A fost o atmosferă foarte destinsă, am fost mereu cu toții cu zâmbetul pe buze. A fost și o plimbare pe Sena cu vaporașul cu toți sportivii care au participat la turneu. Au fost și câțiva jucători din prima divizie din Franța, a fost un turneu deosebit", spune Petre.

Între Dinamo și Steaua

L-am întrebat cu ce echipă de fotbal ține și cum i se pare acum rivalitatea dintre cele două cluburi.

„Când eram mic, țineam cu Dinamo, apoi am început să țin cu Steaua la fotbal. Acum, de când joc pentru ambele cluburi, nu mi se mai pare așa important să ții neapărat cu o echipă", crede Petre.

De curând, echipa de U16 a clubului Dinamo, în care joacă Petre, a învins Steaua la rugby, într-un meci pe muchie de cuțit.

La scurt timp, Petre urmărea din tribună derby-ul seniorilor Dinamo – Steaua la baschet. Șeful secției de baschet de la Steaua, Dragoș Mircea Barbu l-a văzut și l-a întrebat în glumă: „Ce-ai făcut? Ne-ai bătut în weekend la rugby?".

La baschet nu joacă împotriva celor de la Dinamo pentru că acolo sunt alte ierarhii. Acolo se luptă cu Clujul și cu Știința și speră să obțină un loc pe podium la sfârșitul campionatului.

Pe lângă meciurile disputate în străinătate, își aduce aminte de câteva faze, la baschet, când a marcat în ultima secundă și echipa lui a câștigat meciul. Într-un alt meci a marcat 60 din cele 81 de puncte ale echipei sale, după ce la pauză erau conduși cu o diferență de 15 puncte.

Au fost și weekend-uri în care a jucat pentru ambele echipe în zile consecutive. N

PETRE a fost singurul junior român care a participat la un stagiu de pregătire organizat de celebra echipă engleză Saracens (sus). Jucător de bază în echipa de baschet a clubului Steaua

Petre Urs

Data nașterii: 11.06.2003
Înălțime: 1,85 m
Greutate: 98 kg

Rugby:
- 2011-2015 component al Rugby Club GRIVIȚA
- 2015-2018 component al ACS Șoimii București
- 2018-2019 component al clubului Dinamo București
- 2017 – component al lotului național de rugby

Performanțe
- 2015 Locul I și trofeul Jucătorul Turneului la Viterbo -Italia
- 2016 Locul I la U14 cu ACS Șoimii București
- 2017 Locul II la U15 cu ACS Șoimii București
- 2017 Locul I și trofeul Jucătorul Turneului la Viterbo -Italia
- 2017 Locul III cu echipa Parisului la Turneul Capitalelor pentru juniori

Baschet:
- 2013-2017 component al ACS 4 SPORTS
- 2017-2018 component al ACS Agronomia
- 2018-2019 component al clubului Steaua București
- 2017 – component al lotului național de baschet

Performanțe:
- 2014, 2015, 2016 – selecționat în primii 10 jucători din țară
- 2015-2016 – cel mai bun recuperator din campionat
- 2015-2016 – vice-campion național

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

„ARTfel"

Istorie vie la Muzeul Național

154 de elevi de la 14 şcoli din Bucureşti, județele Ilfov și Buzău au pus în scenă momente care au marcat evoluția omenirii.

PERSONAJE CELEBRE DIN ANTICHITATE, exploratori, soldați români din diverse epoci, costume populare și copii isteți. Toate acestea au însuflețit Muzeul Național de Istorie (MNIR) cu ocazia celei de-a patra ediții a concursului „ARTfel de Istorie", organizat de Fundația Genesis.

„Cleopatra și Antoniu", „Dochia și romanii", „Salamina - unirea lumii elene", „Sobieski și românii", „Un cioban de cărți - Badea Cârțan", „Într-un lagăr nazist" au fost câteva dintre scenetele care au prins viață în această competiție inedită.

La fel ca în anii trecuți, au existat trei secțiuni: „Preistorie și Antichitate", „Ev Mediu" și „Istorie Modernă și Contemporană". Concursul „ARTfel de istorie" este o inițiativă a Fundației Genesis Collegiate, în parteneriat cu Muzeul Național de Istorie a României și Muzeul Casa Mureșenilor din Brașov. Competiția pune accent în special pe talentul copiilor și pe modul în care ei înțeleg epoca respectivă. Toți elevii participanți au primit diplome și dulciuri, dar și premii acordate de un juriu specializat.

„Acum patru ani, prin demersul Fundației Genesis am gândit un concurs care să-i facă pe copii să înțeleagă și să le placă istoria, nu doar să memoreze date pe care să le reproducă fidel pe-o foaie de examen. Așa am ajuns la acest format care presupune un joc de rol care să dureze maximum 15 minute, să fie angrenate cel mult șapte persoane, să aibă decoruri și un suport multimedia care să-i ajute pe copii să-și prezinte cât mai bine piesa. Anul viitor vrem să înscriem competiția pe lista activităților educative naționale și să reușim să avem copii din cât mai multe județe ale țării", explică profesorul de istorie Dragoș Pârcălabu de la Școala „Genesis".

DE

ALEXANDRU POP

CÂȘTIGĂTORII EDIȚIEI A IV-A

Secțiunea Preistorie și Antichitate

- **Locul I** – „Cleopatra și Antoniu" - Școala Gimnazială „Genesis"
- **Locul II** – „Dochia și romanii" - Școala Gimnazială Siriu
- **Locul III** – „Salamina - unirea lumii elene" - Școala Gimnazială „Pia Brătianu"

Secțiunea Ev Mediu

- **Locul I** – „Cercul Axis Mundi: exploratori ai continentelor și ideilor" - Școala Gimnazială „Petre Ispirescu"
- **Locul II** – „Șase regine pentru un rege" - Școala Gimnazială nr. 97, București
- **Locul III** – „Sobieski și românii" - Școala „Constantin Brâncuși"

Secțiunea Epoca modernă și contemporană

- **Locul I** – „Un cioban de cărți - Badea Cârțan" - Colegiul Național „Ion Neculce"
- **Locul II** – „Într-un lagăr nazist" - Școala Gimnazială „Genesis"
- **Locul III** – „De la moșii noștri" - Școala Gimnazială Siriu.

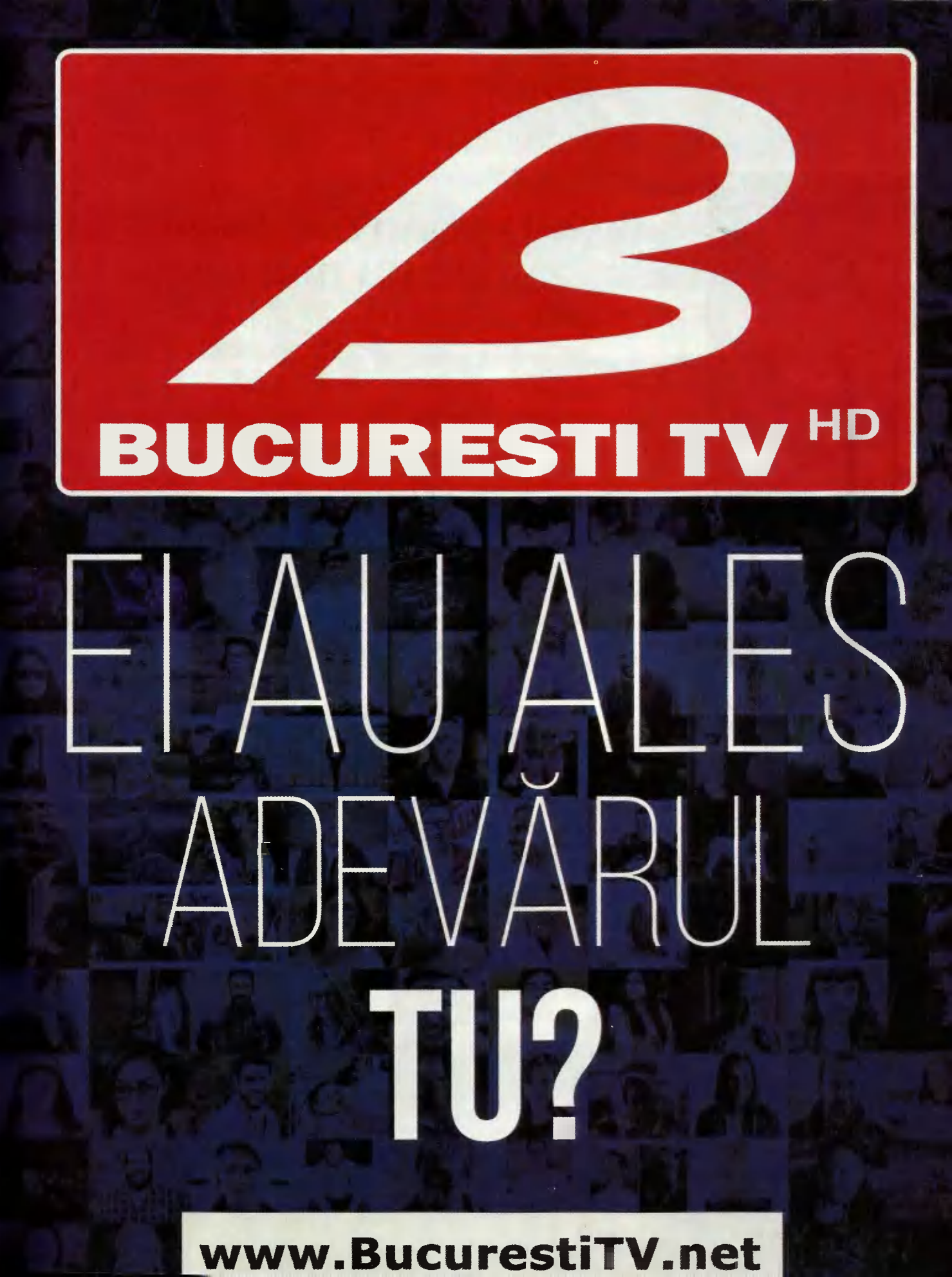
BUCUREȘTI TV HD
EI AU ALES ADEVĂRUL
TU?
www.BucurestiTV.net

SUPER RALLY 2019

Boxul urban cu cai putere atinge un nou nivel

Motorsportul românesc urmează, ușor, ușor, o trasă sănătoasă.

DUPĂ SUCCESUL DE ANUL TRECUT al primei ediții a Campionatului de Super Rally, în 2019, cursele urbane de mașini se anunță și mai spectaculoase. Vor fi patru etape în loc de trei, iar automobilele istorice au o clasă dedicată.

Mihai Leu, primul campion mondial român la box, campion național în diverse competiții automobilistice de-a lungul timpului și unul dintre cei mai importanți promotori ai sportului cu motor din România în ultimii ani, a dat lovitura cu Super Rally-ul. Ideea a prins contur în 2017, la Craiova, cu o cursă-pilot, în urma căreia feedback-ul piloților și, mai ales, al spectatorilor a fost deosebit de pozitiv. Apoi, în 2018, conceptul de eveniment de motorsport care aduce mașinile de viteză în coastă și de raliu pe circuite urbane a devenit campionat național, zeci de mii de spectatori și sute de piloți participând la etapele de la Târgu Mureș, Craiova și București. Iar anul acesta Campionatul Național de Super Rally are programate patru etape.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Opel, marca auto germană care, anul acesta, aniversează 120 de ani și care, de-a lungul istoriei sale, și-a făcut o adevărată tradiție din aducerea tehnologiilor de ultimă generație, disponibile de regulă în segmentele superioare, pe piața mașinilor accesibile, de volum, a simțit potențialul Super Rally și a decis să sprijine direct campionatul.

„Având o expunere foarte bună și o colaborare excelentă cu Mihai Leu, extinderea parteneriatului în zona de Super Rally a venit ca o consecință firească. În 2018, am susținut etapa de Super Rally de la Craiova și, ulterior, pe

LA 112 ANI
de la prima cursă de viteză de „la șosea", mașinile de raliu au luat din nou startul pe Bulevardul Kiseleff, în finala Super Rally 2018

cea de la București. Ținând cont de rezultatele acestei colaborări, am decis să extindem parteneriatul și să susținem anul acesta și etapele de Super Rally de la Târgu Mureș și Mangalia", a declarat Cristian Milea, Country Director Opel România.

Înapoi în timp

La începutul anilor 1900, România se afla printre primele șase țări din lume care organizau curse de mașini, alături de Franța, Marea Britanie, Germania, Italia și Statele Unite, iar în 1937 Bucureștiul a apărut în calendarul select al curselor de Grand Prix, precursoarele Formulei 1, cu un circuit stradal în zona bulevardelor Kiseleff și Aviatorilor.

În ultimele decenii, însă, cultura autohtonă pentru motorsport s-a diluat. Cursele de mașini s-au rezumat la viteză în coastă și raliuri, discipline care, de obicei, se desfășoară pe macadam, prin păduri sau pe secțiuni de drumuri naționale și, prin urmare, sunt mai greu accesibile publicului larg. Iar după Revoluție, de pildă, până în 2007, când

Marea finală Super Rally va avea loc și anul acesta la București, în perioada 25-26 octombrie

a avut șansa să figureze în premieră în calendarul motorsport-ului mondial cu etapa de FIA GT desfășurată pe circuitul stradal din jurul Palatului Parlamentului, Bucureștiul nu prea a mai văzut curse de mașini.

În 2008, a mai urmat o etapă de FIA GT și cam atât, până la Super Rally-ul din toamna anului trecut.

Motive și explicații există pentru declinul culturii autohtone pentru motorsport, de la lipsa de viziune a autorităților, la slaba promovare și interacțiune cu publicul larg.

Dar, acum, are șanse reale să își revină. Lucrurile se mișcă și în raliuri, și la coastă, și la drift. Iar formatul inedit al Super Rally-ul, cu starturi date în centrul orașelor, se pare că își atinge scopul de a reaprinde pasiunea publigului larg pentru curse.

Plus de spectacol, la a doua ediție a CN de Super Rally

În sezonul 2019 al Campionatul Național de Super Rally, organizat de Mihai Leu, prin Clubul Sportiv AMC Racing, se va da startul, în premieră, la Mangalia și, apoi, la Târgu Mureș, Craiova și București.

Prin parteneriatul agreat pentru al patrulea an consecutiv cu campionul la box și de raliu, Opel România susține toate cele patru etape, precum și etapa Campionatului Național de Viteză în Coastă (CNVC) 2019 de la Brașov, Trofeul Opel. Iar adrenalina se anunță la cote maxime.

„Am vrut să aduc etapele de Super Rally mai aproape de fani și să ofer unui număr cât mai mare de piloți posibilitatea de a concura (...) Am adăugat Mangalia pe harta campionatului și sunt convins că noutatea va bucura fanii. Am ales un traseu care să pună în valoare abilitățile piloților (...) Finala de

la București va avea un nou traseu, cu un grad de dificultate mai ridicat față de cel ales în 2018. Ediția 2019 introduce și o nouă clasă. Aceasta va aduce în competiție automobilele istorice (...) Printre piloții care vor concura anul acesta vor fi Titi Aur, Dani Oțil, Lucian Răduț, Costel Căşuneanu şi eu, bineînțeles", a explicat, pentru *Newsweek România*, Mihai Leu, boxerul-pilot care, în 2018, s-a întors după zece ani la volanul unei mașini de curse, alergând în finala Super Rally de la București un Ferrari Challenge 458.

Ca și în anii trecuți, ca partener principal al Super Rally, Opel România va avea o zonă expozițională dedicată la fiecare cursă, în care va prezenta gama constructorului german, precum și câteva modele în premieră. Noutățile vor fi anunțate pe parcursul sezonului.

Cine poate lua startul

Etapele Campionatului Național de Super Rally se desfășoară în interiorul orașelor, pe un traseu de asfalt, caracteristic Super Specialelor de raliu, cu o lungime maximă de trei kilometri.

Pot lua startul mașini din diferite clase, cu sau fără pașaportul tehnic FRAS/FIA, cu mențiunea că vor fi verificate tehnic de comisie, dar și monoposturi.

Piloții și copiloții nu trebuie să dețină obligatoriu licență FRAS 2019, la Super Rally urmând să se echivaleze licențele de la toate disciplinele FRAS. Echipajul poate fi format din pilot și (opțional) copilot/invitat.

De asemenea, se pot înscrie și piloți fără licență, dar numai în anumite condiții, conform regulamentului.

Calendar Super Rally 2019

➤ *10-11 mai*	Mangalia
➤ *14-15 iunie*	Târgu Mureș
➤ *13-14 septembrie*	Craiova
➤ *25-26 octombrie*	București

„Finala de la București va avea un nou traseu, cu un grad de dificultate mai ridicat față de cel ales în 2018"

Mihai Leu

„Trebuie să ieșim din păduri, unde doar fanaticii fenomenului ne pot urmări. Campionatul de Super Rally face foarte bine motorsportului pentru că atrage public, sponsori, piloți și începători și va crea o pepinieră pentru sportul mare. Sunt curse în oraș, în care piloții își arată măiestria, iar publicul savurează ce poate face o mașină de curse"

Titi Aur, octuplul campion național de raliu, după Super Rally 2018

It Rocks!

www.rockfm.ro

„Jos cu Iliescu! FSN=PCR"

22 APRILIE 1990: „ILIESCU PENTRU NOI ESTE CEAUŞESCU 2", „PROCLAMAŢIA de la Timişoara, lege pentru toată ţara", strigau oamenii, în timpul unui miting al Opoziţiei. Începea „Fenomenul Piaţa Universităţii" sau „Golaniada", 52 de zile de proteste anticomuniste. Oamenii prezenţi la mitingul PNŢ-CD şi timişorenii ajunşi în Capitală, care strângeau semnături pentru susţinerea Punctului 8 al Proclamaţiei de la Timişoara (activiştii comunişti şi foştii ofiţeri de Securitate să nu poată candida timp de trei legislaturi - n.r.), au mers spre Televiziunea Română, unde au cerut schimbarea conducerii şi abrogarea decretului prin care Televiziunea era subordonată şefului statului. Apoi, în jurul orei 19.00, sute de participanţi la miting au blocat circulaţia în Piaţa Universităţii. Au fost trimişi poliţişti echipaţi cu bastoane de cauciuc să-i gonească pe oameni. Două zile mai târziu, Iliescu îşi exprimă dispreţul pentru protestatari, în şedinţa CPUN, vorbind despre câţiva „golani care provoacă dezordine în centrul oraşului". După acest moment, numărul manifestanţilor a crescut, fiind în medie 50.000 de oameni pe zi. Piaţa Universităţii a fost declarată „zonă liberă de neocomunism", Cristian Paţurcă a scris „Imnul golanilor", iar, de la balconul Facultăţii de Geografie, oamenii vorbeau despre libertate, îi contestau pe Iliescu şi şefii CPUN, cereau ca regele să fie primit în ţară. În faţa Teatrului Naţional, circa 50 de oameni făceau greva foamei, iar Marian Munteanu era văzut drept cel mai charismatic lider al studenţilor. Ulterior, avea să se afle că Munteanu semnase un angajament de colaborare cu Securitatea, Iliescu era ales preşedinte, în 20 mai, iar minerii conduşi de Miron Cozma îi striveau pe români, în 13-15 iunie, când „curăţau Capitala de huligani". N

19-25 APRILIE

Genocidul armean

24 aprilie 1915: Începutul, oficial, al genocidului armean, în care sute de mii armeni sunt ucişi de către otomani. O estimare a numărului de victime este dată de Talaat Paşa, în jurnalul său: el aprecia că, în 1914, erau 1.617.200 de armeni în Turcia, iar după genocid mai existau 370.000. După Genocid, supravieţuitorii s-au refugiat în Armenia rusă, în Persia şi o parte au fost relocaţi în taberele de refugiaţi de la graniţa dintre Siria şi Turcia.

România, acceptată în UE

25 aprilie 2005: România şi Bulgaria semnează, la Luxemburg, Tratatului de aderare la UE. Anterior, la 13 aprilie 2005, Parlamentul European a aprobat semnarea tratatului. Parlamentul a votat cu 497 voturi pentru, 93 împotrivă şi 71 de abţineri aderarea României. Aderarea Bulgariei a fost aprobată cu 522 de voturi pentru, 70 împotrivă şi 69 de abţineri. Din partea României au semnat preşedintele Băsescu, premierul Tăriceanu, ministrul Afacerilor Externe Mihai Răzvan Ungureanu şi negociatorul şef cu UE, Leonard Orban.

Se înfiinţează Ordinul Jartierei

23 aprilie 1348: Regele Eduard al III-lea al Angliei fondează Ordinul Jartierei, ordin cavaleresc britanic. În timpul unui bal, contesa Joan de Salisbury, favorita regelui, a scăpat pe jos jartiera ei albastră. Regele s-a aplecat, a ridicat-o şi, spre a abate atenţia invitaţilor de la contesa foarte ruşinată, şi-a legat jartiera la genunchiul său, exclamând: „Ruşine aceluia ce rău gândeşte" (Honi soit qui mal y pense). Pentru a o consola pe contesa ruşinată, regele a înfiinţat Ordinul Jartierei.

Magic FM
always great music
magicfm.ro
Download on the App Store
GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:
- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....
Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPARĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament \ Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele **0374.00.23.81 / 0374.00.23.82** sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

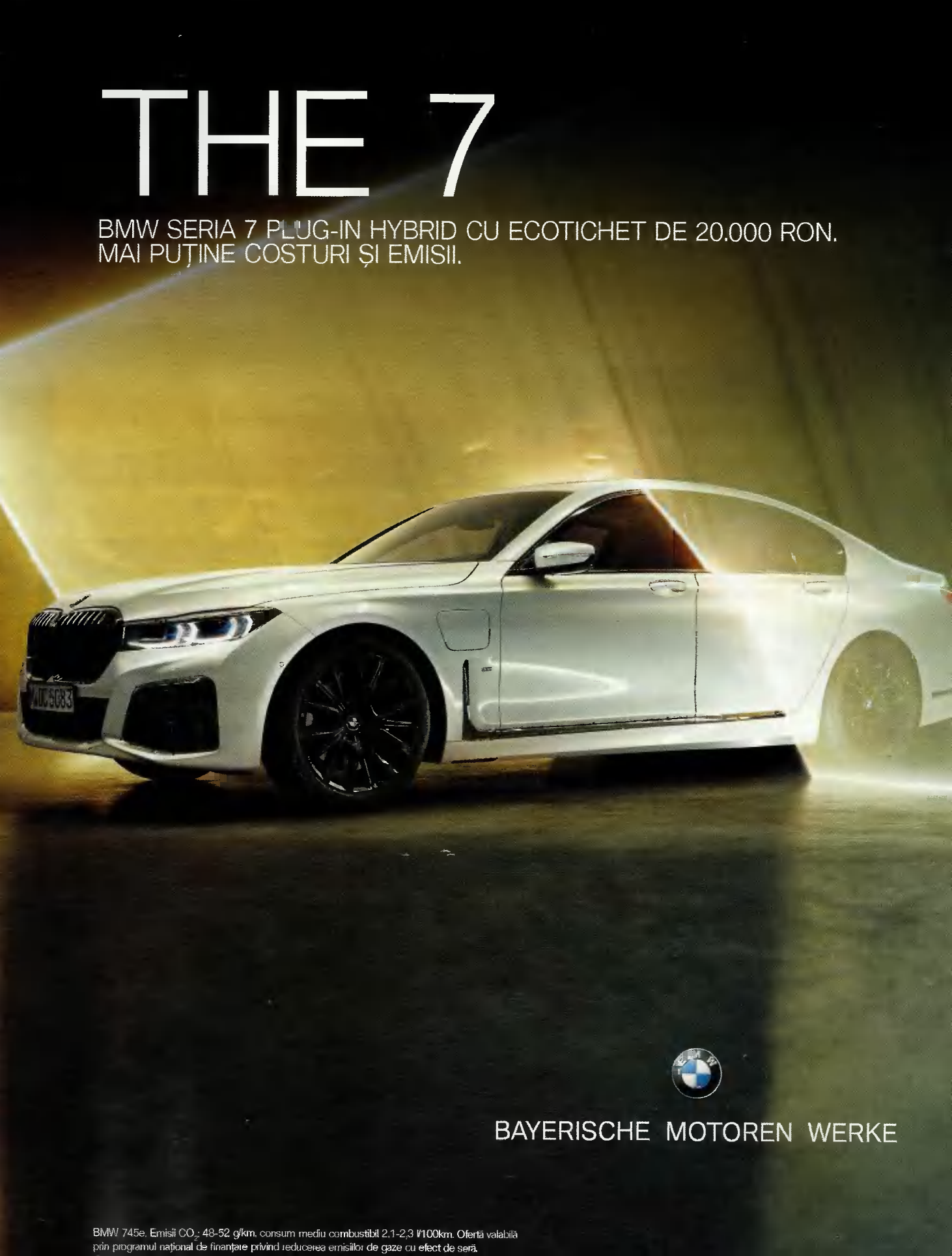

BMW 745e. Emisii CO_2: 48-52 g/km, consum mediu combustibil 2,1-2,3 l/100km. Ofertă valabilă prin programul național de finanțare privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX